

DABAR

Republikonų konvencija
Kovoja dėl kandidato
Pauker pasiekė dugną
Nuo lopšio iki grabo...

JUOZAS TYSLIAVA

Kai šiuos žodžius skaitysite, Republikonų partijos konvencija Chicagoje jau bus baigta. Kas laimės nominaciją, Taftas, Eisenhoweris, ar trečiasis asmuo, kuris tokiais atvejais yra vadinamas "juodojo arklio", nelinkęs pranašauti.

Gana to, kad kova tarp senatoriaus ir generolo šalininkų dėl kandidato į Baltuosius Rūmus toje triukšmingoje konvencijoje gana įžūli.

Jeigu republikonai būtų taip atkakliai kovoję su demokratais, kaip jie dabar pešasi dėl kandidato, tai pirmųjų administracija seniai būtų buvusi išsluota iš Washingtono.

Tik netolima ateitis parodys, ar šį tarpusavio kovą nepakenks republikonams lapkričio rinkimuose.

**

Toli gražu ne visi republikonai yra patenkinti generolo MacArthur'o kalba, pasakyta Chicago konvencijoje.

Tuo labiau, kad ta kalba yra priešinga jau nustatytai republikonų partijos programai, liečiančiai Amerikos užsienio politiką.

Bet blogiausia, kad toje savo kalboje MacArthuras, nors ir neminėdamas vardu, neišsiginėjo kito generolo Eisenhowerio, kuris nemažiau, negu velionis Rooseveltas, ir generolas Marshallas, yra kaltas už nuolaidas sovietams.

Juk generolas Eisenhoweris savo laiku yra prisipažinęs, kad jis išsiskyrė Amerikos kariuomenės atsitiktai iš Čekoslovakijos ir kai kurių Vokietijos provincijų...

**

Prancūzai sako, kad lengviau kritikuoti, negu dirbti...

Kiek tai liečia tokius republikonus, kaip MacArthuras ir Eisenhoweris, tai šiuo atveju dar blogiau, nes jie, kritikuodami demokratų, neišvengiamai sukritikuoja patys save.

Šiapus ar taip, tie du vyrai negali pakeisti ano visiems gerai žinomo fakto, būtent, kad Amerikos dalyvavimas antrajame pasauliniame kare nebuvo vienu demokratų reikalas.

O ką bekalbėti apie Jungtinių Amerikos Valstybių užsienio politiką, kurios didžiausias linijas demokratai niekad nėra mėginę nustatyti vienai — be republikonų žinios ir pritarimo?...

**

Kaip ir buvo galima laukti, Ana Pauker, dar tik vakar buvusi Rumunijos komunistų partijos ir valdžios viršininkė, nudaugėjo į pakalnę "su ratukais, su mažiukais su švaja kumele..."

Nesistebėsime, kad Ana Pauker, kuri galėjusi kalbėti su Stalinu telefonu kada tik norėjusi, bus nuteista kaip liaudies priešininkė ir... likviduota.

Tai būdinga komunistų režimui: šiandien viskas, rytoj niekas.

Bet dar gali būti ir blogiau: Rumunija, kuri yra turtinga naftos šaltiniais, gali būti priversta pasiųsti delegaciją į Maskvą ir... "paprasyti", kad ji būtų priimta ir "seseriški" respublikų tarpai...

**

Praeitame Vienybės numeryje buvo pranešta, kad mūsų bendradarbis J. Šiaudūnas turės eiti operacijai.

Dabar štai pats J. Šiaudūnas mums rašo:

"Nesirūpinkite manimi. Grįžęs iš ligoninės, aš pranešiu, kad grįžau. Priešingų atvejų, jūs pranešite..."

Visa širdimi linkėdamas mūsų bendradarbiui grįžti, aš, štai, skaitau vieno mokslininko tezę:

REPUBLIKONŲ SĄSKRYDIS CHICAGOJE

Chicago užplūdo politikierių minios — Taftas turėjo savo plikę ištepti pudra — "Ike" ir "Bob" gyveno viename viešbutyje, bet juos skyrė vienas aukštas — Eisenhoweris reikalauja ne vien tik kritikuoti demokratų, bet išdirbti programą, kuri žmonėms duotų ką nors naujo

(Vienybės specialaus korespondento iš Chicago pranešimas)

Nuo pirmadienio viso pasaulio dėmesys nukreiptas į Chicago, kur buvo susirinkusi republikonų tautinė konvencija, išrinkti kandidatą į respublikos prezidentus ir kur už poros savaitių taip pat triukšmingai susirinks demokratų partijos tautinė konvencija.

Šiais metais Chicagoje tėjo garbė tapti politiška Mekka. Lėktuvais, traukiniais ir automobiliais, iš visų Amerikos valstybių suvažiuojo ne tik atstovai su savo šeimomis ir pažįstamais, bet čia suplaukė masės žurnalistų ir minios žmonių, vedamų tik žingeidumo, pasižūrėti to spektaklio, kuri suruošė abi Amerikos partijos.

Nėra ko ir sakyti, kad šiuo momentu Chicagoje sunku gauti bet kuriame viešbutyje kambarį. Visur tarmatuoja skaičius papildytas ir dirbama pilnu tempu, gi naktiniai restoranai išrašė iš New Yorko ir kitur žymesnius artistus, kad tik suvažiuojusiems būtų linksma.

Miestas, kuris retai valo savo gatves, ši kartą apsisvalė nuo šiukšlių ir didžiasias gatves papuošė vėliavomis.

Visi nekantraudami laukia karnavalo, kada dramblys, republikonų partijos simbolis, o vėliau asilas — demokratų simbolis, lydimi muzikos orkestru parados Chichagos gatvėmis. Beveik kiekvienos valstybės delegacija atsivežė savo orkestrą ir aslą, norės ji parodyti.

Eisenhowerio ir Tafto šalininkai neįsijosi prisieję didelių, kaip lėkštes, ženklus, kuriuose skelbia savo prisirišimą prie "Ike", ar "Bob".

Ant sienų iškabinti milžiniški abiejų priešininkų portretai.

ABU PRIEŠININKAI VIENAME VIEŠBUTY

Pirmomis dienomis visų dėmesys buvo nukreiptas į Grand Convention Hall ir Conrad Hilton viešbutį kur Eisenhoweris ir Taftas buvo įsitaisę savo šeimoms.

Didžioji salė, kur susirinko konvencija jau iš anksto buvo aptaisyta įvairių verslininkų balaganais ir čia milžinišku kiekio buvo parduodama "hot dogs" ir coco cola.

Prie salės nuolat stovi nesibaigiančios eilės taksi ir žmonių, kurie suka galvą, kaip galeti patekti į vidų.

Kai kuriems tas pasiseka, bet kitus apsauga negalėtinai atstumia ir "partijos nepateptiesiems" ne taip lengvai dursis atsidaro.

Conrad-Hilton viešbutis, kuriame buvo įsitaisę abiejų priešininkų štabai, yra milžiniškas pastatas, gal būt, net pats didžiausias pasaulyje. Jo koridoriai, kaip gatvės, vadinami vardais. Jame randama visko ko tik reikia kasdieniniam gyvenimui. Čia stengiamasi patenkinti pačias neurasteniskiausias milijonierių užgaidas.

Viešbutis turi 26 aukštus, kurių kiekvienas atskirai sudaro mažą "pasaulį". Tafto šalininkai buvo užėmę 9 aukštą, gi Eisenhowerio 11 aukštą. Viešbutio direktoriaus garantavimui abiem priešininkams, kad tarnautojai, kurie patarnaus, nebus vieno kurio šalininkai. Telefoninės buvo pasamdytos specialiai tokios, kurios nesiintereuosiu politiką.

Normaliai Conrad-Hilton turi 3,700 lovų. Šiuo metu jis yra pristatęs dar 2,000 papildomų lovų.

TAFTAS SAVO PLIKĘ ISSITEPĖ PUDRA

Taftas vienas iš pirmųjų atvyko į Chicago. Apsuotas savo rėmėjais, jis pasikėlė į štabą, kur jau laukė televizijos operatoriai. Kad plikę nebilygėtų ir būtų fotogeniškesnis, Taftas savo galvą ištepė storu sluoksniu pudra.

Šiais metais konvencija pirmą kartą buvo perduodama per televiziją. Tiesa jau buvo bandyta 1948 metais, bet tai buvo tik "banalumas". Gi radijo buvo pirmą kartą panaudotas 1924 metais.

Ką reiškia republikonų ar demokratų konvencija? Tai tik riau galima būtų pavadinti partijos kongresu ir skirtumas tik toks, kad jo uždavinys yra pasiskirti kandidatą prezidento rinkimams, bei išdirbti rinkiminę programą — platformą.

Šioji republikonų konvencija buvo dvidešimt penktoji nuo 1856 metų. Per tuos 24 rinkimus republikonų kandidatai

taimėjė 14 kartų ir demokratų 10. Paskutinisys republikonų prezidentas buvo Herbert Hoover, išrinktas 1928 metais. Chicagoje gi susirenkama tryliką kartą.

Daug kas pranašavo, kad ši kartą įvyktas panašus skillimas republikonų partijoje, kaip 1912 metais, kada Theodoro Roosevelto šalininkai apkaltino prezidentą Taftą, naudodant brutalius politinius maneversus, kad tik būtų išrinktas.

Šiandien, keturiasdešimčiai metų praėjusių, Eisenhoweris panašų kaltinimą iškėlė prieš Robertą Taftą.

New Yorko gubernatorių Dewey stojęs Eisenhowerio pusėn, pareiškė:

— Naujas bandymas vesti brutalius politinius maneversus bus katastrofa, iš pradžių partijai, o paskui ir visam kraštui.

KAIP DIRBA KONVENCIJA?

Šiais metais republikonų konvencijoje dalyvavo 1,206 atstovai, atsiųsti 48 valstybių, o taip pat iš Aliaskos teritorijos, Havajų Porto Rico ir Virginijai salų. Atstovų skaičius nuo kiekvienos valstybės priklauso nuo tos valstybės gyventojų skaičiaus ir nuo pasiskirstymo, kokį republikonai turėjo paskutiniuose prezidento rinkimuose.

Į demokratų konvenciją susirinko 1,230 atstovų.

Kaip vienoj, taip ir kitoj, kandidatų į prezidentus išrenkamas tas, kuris gauna didžiumą balsų. Pas demokratų buvo tvarka, kad kandidatas turėdavo gauti dviejų trečdalių daugumą, kas duodavo pietinėms valstybėms lyg veto teisę.

Bet nuo 1936 metų Rooseveltas ta panaikino. Varžovai tik šios savaitės pa baigoje bus pristatyti konvencijai, ir kiek balsavimų bus atlikta niekas nežino. Atstovai alfabeto tvarka pakvičiami balsuoti ir pirmiesiems garbė tenia Alabama valstybei. Kai kurios delegacijos balsuoja susibokavusios, kitos yra "susiskaldžiusios. Bet kiek nebūtų kartų balsuojama; reikalinga, kad kandidatas surinktų mažiausiai 604 balsus.

Šios savaitės pradžioje buvo smarkių ginčų dėl tų kandidatų, kuriuos Taftas norėjo sau priskirti.

Jei ši kartą pasaulį domina kas bus išrinktas kandidatu, tai visai normalu, nes nuo to asmens paaiškės kokia bus Amerikos užsienio politika.

Taftas ir Eisenhoweris nesutaria karškiais klausimais. Taftas nori, kad būtų sustiprinta aviacija, nes būk ji galės atgrasinti sovietus nuo agresijos, bet Eisenhoweris, būdamas karšakis, visai kitaip galvoja, kad reikia labiau stiprinti sausumos kariuomenę ir laivyną.

Kada Eisenhoweris šaukia: "Amerika negalės išlaikyti izoliuotą". Taftas reikalauja, kad Amerika nutrauktų rėmus užsienį. Bet abu jie sutinka, kad demokratų politika buvo priežastimi Kinijos praradimo.

Gi dėl Korėjos vienas ir kitas galvoja, kad negalima tikėti greito konflikto iširimo. Pagal Eisenhowerį, Amerika turi laikytis griežtai ir pasiekti garbingas pailaabas.

Jei MacArthur, atidarydamas konvenciją programine kalboje iškiliojo demokratų suversdamas jiems visus nepasisekimus pasaulyje, tai gen. Eisenhoweris sako, jog to neužtenka, reikia prieš pūkėjus išeiti su kuo nors nauju, kas gautų žmonėse pritarimą.

Bet po gen. MacArthur kalbos kai kurie politikai pagalvojo, kad jo pasirodymas konven-

Visoje plačioje Amerikoje nerasta kitos tokios vietos, kaip bendradarbis Pr. Lapienės vasarvietė, Stony Brook, L. I. Kodėl? Todėl, kad čia vasaroja išimtinai lietuviai ir, be to, čia randa malonaus poilsio ne tik savo kūnui, bet ir savo dvasiai. Tokie intelektualiniai lietuvių sąsąrydžiai, kaip šiame paveiksle matyti, dabar Pr. Lapienės vasarvietėje vyksta kiekvieną sekmadienį.

GYVENIMAS UŽ GELEŽINĖS UŽDANGOS

Ar Anna Pauker bus milžiniško "valymo" Rumunijoje pradžia? — Rusijoje reikia mokėti šniuruoti batus, kitaip kalėjimas — Čekoslovakijoje vaikams neužtenka pieno, prisipažįsta Zapotocky

Ši kartą žinia apie Anna Pauker likvidavimą pasitvirtino. Kaip Rumunijos "prezidiumas" paskelbė, ši moteris, kuri buvo laikoma pačia žymiausia komunistų asmenybe, "paliuostu" nuo užsienių reikalų ministro pareigų.

Bet tas žodis, kuris vakar buvo leidžia išeiti iš kalėjimo, už geležinės uždangos priešingai reiškia, kad durys atsidaro į kalėjimą.

Anna Pauker pasekė kitus du ministrus Luca ir Georges-Georges, ir jos vietą dabar užėmė ištiktas Kremlius "ūkazų" pildytojas Simion Buchic, buvęs ambasadoriumi Maskvoje.

Priežastis nušalinimo tebėra neaiški. Ar tai reiškia, jog Rumunijoje bus pradėtas milžiniškas "valymas", kuris palies tūkstančių valdininkų ir kuris baigsis tuo, kad Rumunija bus inkorporuota į Sovietų Sąjungą? Ar tame reikia įžiūrėti kaip žydų persekiojimo išsiplėtimą, kuris Rusijoje jau yra pasidaręs didelis? O gal ji buvo nušalinta dėl kokių nors asmeniškių priežasčių?

Ji buvo ištekejusi už žurnalisto Puker, kuris 1930 metais Rusijoje buvo sušaudytas kaip trockistas. Anna Pauker dažnai prikišdavo, kad ji vedanti prabangų gyvenimą, važinėja amerikoniškos markės automobiliu, turi tris vilas, siuvasi sukleles Paryžiaus madų salionuose ir į Šveicariją pervežusi stambias sumas pinigų.

Anna Pauker, kuri nuo 1920 metų už komunistinę veiklą didžiąją laiko dalį praleido kalėjimuose, galimas dalykas, kad jai teks dabar susipažinti su tais pačiais kalėjimais, kur sargai yra pasidarę enkavedistai.

Šios moters pavyzdys, kuri visiškai buvo atsidavusi marksistinei idėjai ir kurią dabar saviškiškai atmetė, turėtų atidaryti akis vakarų komunistams. Jie gali būti tikri, kad jei ši moteris buvo pasmerkta, tai jiems nėra ko ir bandyti išsigelbėti nuo Stalino kalėjimų.

cijoje, galės turėti didelės įtakos ir darbu eigą.

Kai kurie mano, kad jis tikėtų būti kandidatu į vice prezidentus ir jei Taftas ir Eisenhoweris nesurinks daugumos, tai galės būti išstatyta Mac Arthuro kandidatūra.

Atsitolinusi nuo valdžios per 20 metų republikonų partija, arba G. O. P. (Good Old Party) kaip ją dažniausiai vadina, turi rimtai parinkti savo kandidatą. Didžiama atstovų galvoja, kad jie metal partijai duoda progos sugrįžti į valdžią ir, jei nepasisektų laimėti rinkimus, tai galėtų būti liūdna ateitis tradicinei dviejų partijai sistemai.

Būti komunistų už geležinės uždangos nėra taip lengva. Štai jaunas darbininkas rumunų komjaunimo organe Scantela Tintretului prisipažįsta darys klaidas:

"Aš pradėjau mėgti šokti valsa, tą išsigimėlių kapitalistų šokį ir šniuruoti savo batus kaip buržujų jaunuolis..."

Štai kokia ten laisvė, kad net nebegalima šniuruoti batus kaip kam patinka.

Kiek yra sunki ekonominė padėtis už geležinės uždangos paliksime spresti iš pačių komunistų pasakymų.

Čekoslovakijos vyriausybės pirmininkas Zapotocky, kalbėdamas angliakasiams, prisipažino, kad Čekoslovakijoje smunka produkcija ir trūksta maisto.

"Jei mes negaminsime mūsų fabrikuose ir ūkiuose daugiau, negu prie kapitalistinio režimo, mes negalėsime užtikrinti visai tautai gyvenimą. Ar dabar mažai turime maisto? Būtų kvaila neigti. Pavyzdžiui su pienu mes negalime aprūpinti kiekvieną vaiką.

"Mums vis tebetrūksta cukraus ir kiekvieno noras yra, kad cukraus porcija būtų padidinta..."

Bet prieš komunistų atėjimą į valdžią Čekoslovakijoje netrū-

ko nė pieno, nė cukraus. Visi šie sunkumai pas Maskvos satelitus atsiranda dėl to, kad rusai stengiasi juos begėdiškai eksploatuoti.

Rusai iš Lenkijos reikalauja duoti kas metal po 12 milijonų tonų anglių, po 1,25 dol. už toną, nežiūrint, kad patiems lenkams kainuoja 6 dol.

Kadangi lenkai yra priversti visas savo anglis parduoti rusams, jie negali pavyzdžiui par duoti Švedijai ir praranda ant kiekvieno anglių tono 18 dolerių.

Bombos spręsta, bet derybos tęsiasi...

Jau metal, kai Korėjoje tęsiasi derybų komedija. Net ir dabar, kada Pan Mun Jon palapinė, dreba nuo sprogstančių bombų sąjungininkai pareiškė:

"Yra galimybė, jog mes pasieksime konstruktyvų susitarimą".

Gi Pekino radijas paskelbė: "Dabár, nėra jokios priežasties, kad nebūtų pasiektas susitarimas, jei tik abi pusės bus ištikimos priimtoms principams".

APLINK PASAULI

● Šiais metais Amerikoje per liepos 4 d. šventės žuvo virš 460 žmonių, daugiausiai automobilių nelaimėse.

● Senato komisija priėmė bilį, pagal kurį vyresniems, kaip 65 metų amžiaus, pensijos bus padidintos 5 doleriais į mėnesį.

● Amerikos keleivinis laivas "United States" perplaukė Atlantą rekordiniu laiku, sumušdamas "Queen Mary" pasiektą rekordą ir tuo laimėdamas "Mėlynąjį Kaspiną".

● Rytinės Vokietijos ministras pirmininkas Grotewohl kreipėsi į ūkininkus, kad būtų greičiau surinktas derlius nuo laukų. Panašų atsisaukimą buvo išleides Hitleris 1939 metų vasarą.

● Prancūzų komunistų lyderis Jacques Duclos paleistas iš kalėjimo ir visų priėję kaltinimai panaikinti.

● Suomė Armi Kuusela, 18 metų amžiaus, Long-Beach išrinkta pasaulio gražule iš 29 konkurenčių.

● Kalbėdamas visų sąjungininkų vardu Berlyne Achesonas pareiškė, kad bet kokia ataka prieš Berlyną, bus laikoma tiesiogine ataka prieš sąjungininkus ir bus tinkamai reaguojama.

● Egipte Sirry Pacha. naują vyriausybę sudarė žadėdamas skelbti naujus rinkimus.

● Amerikos progresistų partija, įsteigta 1944 m. Henry Wallace, išrinko kandidatu į prezidentus Hellinam, kuris šiuo metu randasi kalėjime.

● Argentina pradėjo derybas su Sovietų Rusija dėl prekybinės sutarties pasirašymo 29 milijonų dolerių sumai.

● Maskva skelbia, jog Bogomolov, užs. reikalų viceministras, paskirtas ambasadoriumi į Pragę, o Laurentev iš Pragos perkeliamas į Bukarestą.

● Hitlerio adjutantas Martin Borman, tvirtinama būk nėra žuvs, bet slapstosi Tanzyre.

● Prancūzijoje gaullistų partijoje įvyko skillimas, kas sužina de Gaullio žansus kada nors paimti valdžią. Pirmiau gaullistų partija parlamente turėjo pirmąją vietą, dabar gi po socialistų ir komunistų užima trečią vietą.

Amerikos Lietuvių Savaitė

NUTARĖ ĮSIGYTI KULTŪRINIUS NAMUS

NEWARK, N. J. — Birželio 3-tą dieną New Jersey Lietuvių Taryba buvo susaūkususi metinį atstovų suvažiavimą Newark. Iš patiekto apyskaitų, darbų ir ateities planų paaiškėjo, kad Taryba tyliai ir kukliai be jokių didelių reklamų dirba didžius darbus ir dar didesnius yra užsimojusi nuveikti. New Jersey valstybėje šiuo metu gyvena išsklaidę nedidelėmis kolonijomis ir pavieniui 50,000 lietuvių.

Perėjais metais taryba bandė surengti Lietuvių dieną, bet dėl blogo oro ji nepavyko. Šiemet kokią dieną, tik žinoma kitokioje formoje siūlo surengti Elizabetho Lietuvių kolonijai Warneck parke, kad mūsų tautinius šokus galėtų parodyti tūkstantinėms amerikiečių milijonams. Taryba nutarė pagelbėti.

Taryba dalyvavo jungtiniaime už geležinės uždangos esančių tautų komitete, bet dėl slaptų tautų tarpusavio nesutikimo laukiamų rezultatų nepasiekta.

Suvažiavimui St. Jakšto patiekė pasiūlymą įsteigti lietuvių poilsio ir vasaravimo bei atostogavimo namus New Jersey valstybėje. Namai turėtų būti prie miško ir vandens bei patogus susisiekimo. Tenai galėtų atostogauti lietuviškoje aplinkoje vaikai, jaunimas, stovyklauti skautai. New Jersey, New York ir Philadelphia lietuviai ten rastų ne tik malonų poilsį, bet malonias pramogas, kur lietuviškos organizacijos ruošė piknikus ir kitokias iškilas. Tuose namuose galima būtų apgyvendinti ir lietuvių tautai nusipelnčius mūsų garbingus tautos veteranus.

Taryba vienintelį nutarė, kad tokių namų įrengimas yra būtinas reikalas. Nieko nelaukiant išrinko trijų asmenų organizacinį komitetą, kuris rinks informacijas, sudarys planus. Kadangi šie namai bus kultūrinio pobūdžio, tad jie ir bus tvarkomi naujai įsteigiamos Amerikos Lietuvių Bendruomenės. To komiteto nariais išrinkti Stasys Jakštas, Jonas Liudvinaitis ir Kazys Trečiokas.

Taryba gavo raštą iš Amerikos Lietuvių Bendruomenės L. O. K. valdybos bendruomenės steigimo reikalu. Tam tikslui išrinko laikinąjį organizacinį komitetą, kurio tikslas bus pagelbėti kolonijoms bendruomenės įsteigti.

Komitetas išrinkti: Jokūbas Stukas, Kazys Trečiokas, Jonas Liudvinaitis, A. S. Trečiokas, Stasys Jakštas, Vladas J. Dillis ir Juozas Prapuolenis.

Susirinkimas išrinko ir naują Tarybos valdybą sekantiems metams iš šių asmenų: Garbės pirmininku prel. Ignas Kelmeilis, pirmininku Jokūbas Stukas, vicepirmininkais Stasys

Jakštas ir Ieva Trečiokienė, išrinkti Pranas Petrušis, fin. sekr. Jonas Liudvinaitis, sekr. A. S. Trečiokas, legalus teisės patarėjas adv. C. F. Paulis, spaudos atstovai: Vladas J. Dillis ir Juozas Prapuolenis.

P. D.

Studentų S-gos Rinkiminės Komisijos pranešimas

CHICAGO, ILL. — Rinkiminės ir Lietuvių Studentų S-gos JAV centrinis organas, atstovaujantis būdų praveisti kolegijos R. Ranchaitė, D. Trimakas ir E. Zbarskas buvo pakviesti Centro Valdybos sudaryti Rinkiminę Komisiją. Pa

skeibos tuo reikalu pranešimą spaudoje, komisijai teofo prisijungti vienas kandidatų sąrašas į Centro Valdybą ir po du į Garbės Teismą ir Revizijos Komisiją. Vadovaudamasis iš Centro Valdybos gautuoju Sąjungos narių sąrašu, Rinkiminė Komisija išsiuntė 254 balsavimo korteles. Iš 139 gautų žinių kortelių Rinkiminė Komisija birželio 23 d. posėdyje rado 134 korteles atitinkančias išsiuntinėtąsias balsavimo korteles. Už išsiuntytą kandidatų sąrašą į Centro Valdybą, kuris automatiškai buvo laikomas išrinktu, balsuotojai pasiskyrė sekančiai: Vytautas Kavolis — 102 balsai, Julius Šmulskystis — 100, Ramundas Ošlapis — 95, Raimundas Mieželis — 90, Liūtas Grinius — 88, Danutė Kamarauskaitė — 82, Algimantas Ketelis — 72. Balsų dauguma Revizijos Komisijon išrinkta: Vytautas Lapaškas — 74 balsai, Vytautas Germans — 72, Aldona Kriščiūnaitė — 70, Garbės Teisman: Vytautas Zvirždytis — 73, Kostas Ostrauskas — 71, Vytautas Banalis — 70.

CHICAGO, ILL. — Kaip kiekvienais metais, taip ir šiemet Margutis ruošia didžiulį vasaros sambūrį. Jis įvyks liepos 20 dieną — Riverview parke. Margutis ruošiamon dienon paprastai suplaukia minios Chicago lietuvų, suvažiuoja beveik iš visos Illinois valstybės ir viskas praeina išpuodingos lietuvių demonstracijos ženkle. Tai dienai visados Margutis pateikia kuo geriausią programą, ją pajavirina visokiomis staigmenomis ir sudaro progą viešai prisiminti lietuvių reikalus.

Siemet Margučio ruošiamai vasaros dienai atvažiuoja iš Clevelando Jaunimo Teatras Rūta ir pastatys idomų veikala Myk. Venclausko — "Burtininko Pindlės". Veikalo režisorius yra Petras Maželis. Tai bus pirmas šio teatro atsilankymas Chicago. Veikala tikrai idomus tiek savo turiniu, tiek pastatymo technika.

Be šio intriguojančio vaidinimo — programoj numatyta muzikos dalis, kurią išpildys simfoninis orkestras, diriguojamas muz. Aleksandro Kutiūno. Dainos programą atliks: sol. Prudencija Bičienė ir O. Biežienė. Bus pravesas minėjimas Amerikos pripažinimo Lietuvai nepriklausomybės. Kalbės konsulas dr. P. Daužvardis, adv. Antanas Olis ir laukiama etilankant į šventę įtakingų Amerikos politikos esmenų, kurie šia proga taip gi tars žodį. Siemet Margučio ruošiamoj šventėj taip pat bus jaunimui skirtos programos su premijomis ir varžybomis. Šokiams gros net du orkestrai.

Susidomėjimas šiuo metu Margučio vasaros švente Chicago yra tikrai didelis. Tai

apsigdyveno Bay Shore

Daktaras Vytautas Avizonis, akių, gerklės ir ausų ligų specialistas, su šeima, pasiviešai apsigyveno Bay Shore, L. I.

Dr. Vytautas Avizonis, kaip ir daugelis lietuvių tremtinių, prieš keturis metus atvyko į JAV ir kurį laiką gyveno Elizabeth, N. J. Ten išlaikė gydytojo — chirurgo kvotimus ir pradėjo praktikuoti.

Be to, dr. V. Avizonis atidarė savo ofisą, 30 East 60th St., New York 22, kur patarnaus lietuviams, antradieniais, ketvirtadieniais ir šeštadieniais nuo 5 iki 8 val. vakare.

Dr. Avizoniui pasirinkti gyvenamus namus, patarnavo ilgametis Bay Shore gyventojas A. M. Augūnas.

JONAS SUTKAITIS, Laikrodininkas. Parduojami nauji ir taisomi bei atnaujinami seni laikrodžiai. 449 Grand Street, Brooklyn 11, N. Y.

J. MARKIEWICZ AND SONS, Inc. Laidotuvių Direktorai 15- Trumbull Street New Haven, Conn. Tel.: 5-9229

DR. M. J. COLNEY 148 Grand Street WATERBURY, CONN. Telefonas 3-4747 PRIEMIMO VALANDOS: nuo 10 val. rytė iki 2 val. vak.

WILLIAM VALAITIS Vaikrotopas automobilių taisykla 730-2 E. Moyamensing Ave Philadelphia, Pa. Tel. Howard 8-0596

TRAUN'S CAFE N. E. cor. 16th Street and Spring Garden Tel. LO 7-8662, LO 7-4967 Res. Cheltenham 2562 Philadelphia, Pa.

SIMON'S CAFE S. KRAUCIUNAS, Sav. Pirmos rūšies maistas DU BARAI Šokiai penktadieniais ir šėštadieniais 26 ANDOVER STREET, LOWELL, MASS. 2 8568

KARLONAS Funeral Home Lietuviams tarnauja daugiau, kaip 20 metų. 280 CHESNUT STREET, NEW BRITAIN, CONN. Tel. 9-1181

BACH'S CAFE Alus, vynas, likeris. Visada draugiška nuotaika. 6029 TORRESDALE AVE., Philadelphia 24, Pa. JE 5.9643

2 pal

CHICAGO, ILL. — Rinkiminės ir Lietuvių Studentų S-gos JAV centrinis organas, atstovaujantis būdų praveisti kolegijos R. Ranchaitė, D. Trimakas ir E. Zbarskas buvo pakviesti Centro Valdybos sudaryti Rinkiminę Komisiją. Pa

skeibos tuo reikalu pranešimą spaudoje, komisijai teofo prisijungti vienas kandidatų sąrašas į Centro Valdybą ir po du į Garbės Teismą ir Revizijos Komisiją. Vadovaudamasis iš Centro Valdybos gautuoju Sąjungos narių sąrašu, Rinkiminė Komisija išsiuntė 254 balsavimo korteles. Iš 139 gautų žinių kortelių Rinkiminė Komisija birželio 23 d. posėdyje rado 134 korteles atitinkančias išsiuntinėtąsias balsavimo korteles. Už išsiuntytą kandidatų sąrašą į Centro Valdybą, kuris automatiškai buvo laikomas išrinktu, balsuotojai pasiskyrė sekančiai: Vytautas Kavolis — 102 balsai, Julius Šmulskystis — 100, Ramundas Ošlapis — 95, Raimundas Mieželis — 90, Liūtas Grinius — 88, Danutė Kamarauskaitė — 82, Algimantas Ketelis — 72. Balsų dauguma Revizijos Komisijon išrinkta: Vytautas Lapaškas — 74 balsai, Vytautas Germans — 72, Aldona Kriščiūnaitė — 70, Garbės Teisman: Vytautas Zvirždytis — 73, Kostas Ostrauskas — 71, Vytautas Banalis — 70.

CHICAGO, ILL. — Kaip kiekvienais metais, taip ir šiemet Margutis ruošia didžiulį vasaros sambūrį. Jis įvyks liepos 20 dieną — Riverview parke. Margutis ruošiamon dienon paprastai suplaukia minios Chicago lietuvų, suvažiuoja beveik iš visos Illinois valstybės ir viskas praeina išpuodingos lietuvių demonstracijos ženkle. Tai dienai visados Margutis pateikia kuo geriausią programą, ją pajavirina visokiomis staigmenomis ir sudaro progą viešai prisiminti lietuvių reikalus.

Siemet Margučio ruošiamai vasaros dienai atvažiuoja iš Clevelando Jaunimo Teatras Rūta ir pastatys idomų veikala Myk. Venclausko — "Burtininko Pindlės". Veikalo režisorius yra Petras Maželis. Tai bus pirmas šio teatro atsilankymas Chicago. Veikala tikrai idomus tiek savo turiniu, tiek pastatymo technika.

Be šio intriguojančio vaidinimo — programoj numatyta muzikos dalis, kurią išpildys simfoninis orkestras, diriguojamas muz. Aleksandro Kutiūno. Dainos programą atliks: sol. Prudencija Bičienė ir O. Biežienė. Bus pravesas minėjimas Amerikos pripažinimo Lietuvai nepriklausomybės. Kalbės konsulas dr. P. Daužvardis, adv. Antanas Olis ir laukiama etilankant į šventę įtakingų Amerikos politikos esmenų, kurie šia proga taip gi tars žodį. Siemet Margučio ruošiamoj šventėj taip pat bus jaunimui skirtos programos su premijomis ir varžybomis. Šokiams gros net du orkestrai.

Susidomėjimas šiuo metu Margučio vasaros švente Chicago yra tikrai didelis. Tai

apsigdyveno Bay Shore

Daktaras Vytautas Avizonis, akių, gerklės ir ausų ligų specialistas, su šeima, pasiviešai apsigyveno Bay Shore, L. I.

Dr. Vytautas Avizonis, kaip ir daugelis lietuvių tremtinių, prieš keturis metus atvyko į JAV ir kurį laiką gyveno Elizabeth, N. J. Ten išlaikė gydytojo — chirurgo kvotimus ir pradėjo praktikuoti.

Be to, dr. V. Avizonis atidarė savo ofisą, 30 East 60th St., New York 22, kur patarnaus lietuviams, antradieniais, ketvirtadieniais ir šeštadieniais nuo 5 iki 8 val. vakare.

Dr. Avizoniui pasirinkti gyvenamus namus, patarnavo ilgametis Bay Shore gyventojas A. M. Augūnas.

JONAS SUTKAITIS, Laikrodininkas. Parduojami nauji ir taisomi bei atnaujinami seni laikrodžiai. 449 Grand Street, Brooklyn 11, N. Y.

J. MARKIEWICZ AND SONS, Inc. Laidotuvių Direktorai 15- Trumbull Street New Haven, Conn. Tel.: 5-9229

DR. M. J. COLNEY 148 Grand Street WATERBURY, CONN. Telefonas 3-4747 PRIEMIMO VALANDOS: nuo 10 val. rytė iki 2 val. vak.

WILLIAM VALAITIS Vaikrotopas automobilių taisykla 730-2 E. Moyamensing Ave Philadelphia, Pa. Tel. Howard 8-0596

TRAUN'S CAFE N. E. cor. 16th Street and Spring Garden Tel. LO 7-8662, LO 7-4967 Res. Cheltenham 2562 Philadelphia, Pa.

SIMON'S CAFE S. KRAUCIUNAS, Sav. Pirmos rūšies maistas DU BARAI Šokiai penktadieniais ir šėštadieniais 26 ANDOVER STREET, LOWELL, MASS. 2 8568

KARLONAS Funeral Home Lietuviams tarnauja daugiau, kaip 20 metų. 280 CHESNUT STREET, NEW BRITAIN, CONN. Tel. 9-1181

BACH'S CAFE Alus, vynas, likeris. Visada draugiška nuotaika. 6029 TORRESDALE AVE., Philadelphia 24, Pa. JE 5.9643

MUMS

KAIP YRA SU DR. JONO SLIUPO BIOGRAFIJA?

Nieko nebegirdėti apie dr. Jono Sliupo biografiją, ar dar kas dirbama ir kada ji bus išleista.

Renkant aukas dr. J. Sliupo paminklui statyti, M. Gudelis sakydavo, kad bus stengiamasi kuo kukliausį paminklą pastatyti, kad dar liktų kiek pinigų biografijai išleisti.

Ar liko kiek pinigų nuo paminklo statymo? Pradžioje biografiją tvarkė pats M. Gudelis, bet kai kuriems nepasitenkinant, buvo prie darbo pakviestas dr. K. Grinius, o šiam mirus, vėl tik laukia vienas Gudelis dirbo. Paskui šis darbas buvo perleistas prof. V. Biržiskai. Bet kaip dabar prof. V. Biržiska dirba Washingtono ir ten žada ilgai pasilikti, mažai turi laiko Sliupo biografijai ruošti.

Gaila. Nes kai kuriems dar gyviesiems esant jau išleistas biografijos, bet dr. Sliupui, tikrai nusipelnusiam, kuris Lietuvai dirbo ne už algą, iki šiam laikui nieko.

Jei dr. Sliupo gerbėjai iškart būtų suradę gerą rašytoją, Sliupo biografija jau būtų buvusi išleista. Bet rasti gerą rašytoją ne taip lengva. Reikia, kad jis būtų iš jo gerbėjų tarpo, kad teigiamai aprašytų Sliupo gyvenimą, darbus ir troškimus.

Kodėl nepakviesti biografijai rašyti Vytautą Širvydą, kuris parašė Juozo Širvydo biografiją. Jis ne tik gabus rašytojas, bet daug žino apie dr. J. Sliupą ir daug turį paveldėjęs apie jį medžiagos iš savo tėvo.

Būtų idomu žinoti, ką apie tai mano dr. J. Sliupo biografijai rašyti komisija (jei tokia dar yra). Šią biografiją geriausiai gal pritiktų išleisti TMD.

A. R.

A. MIEŽIS ALUS, DEGTINĖ, VYNAS 2207 N. 2nd STREET, PHILADELPHIA, PA. Regent 9-4156

QUALITY MARKET VICTOR ABECUNAS, Sav. 356 PARK STREET, NEW BRITAIN, CONN.

JUSŲ SVEIKATA PATAISOMA BE VAISTŲ IR OPERACIJŲ Sekmingai pagydyti pacientų padėkos laišškai

Ivairių rūšių negalavimai, skilvio, inkstų ir kepenų ligos, tulžies, puslės visoki negalavimai, žemas ir aukštas kraujospaudimas, astma, kvėpavimo sutrikimai, ausų ligos, nervų negalavimai, neuralgija, reumatizmas, judėjimo sunkumai ir kitos ligos.

Brangus dr. Miller, pareiškia ir dėkingumas verčia mane parašyti Tamstai laišką, nes Tamsta man grąžinai sveikatą ir norą gyventi. Daug metų kentėjau kryžiaus skausmus, o mano nugaroskaulis buvo perkreiptas ir sunkiai tepašėdavau, pasiremdamas lazda. "Progreso Italo Americano" laikraštyje skaldiau Tamstos pacientų padėkos laiškus. Pradžioje buvau skeptiškas, bet, to, man trūkdė liga ir varginanti kelionė. Bet pagaliau pas Tamstą atvykau, nes negalėjau pakelti skausmų. Dabar jaučiasi, lyg naujas žmogus. Ne tik pranyko skausmai, bet galūnės ir tiesiai vaikščioji. Todėl visiems patariu, net vyresnio amžiaus žmonėms, kreiptis į dr. Miller.

Joseph Quartullo, New York 51, N. Y.

Dr. Joseph Miller, Newark, N. J. Po to, kai man sveikata sugrįžo, pasiūdau jaus natūraliu gydymo būdu, jau čiu pareigą jums viešai padėkoti.

Kelius metus jaučiau skausmą nugaroj ir rankose. Tarnauju su gydytojais, bet man atrodė, kad jie negali niekuo padėti. Buvusis mokytas prof. dr. Carl Schleusing kurį išgelbėjo nuo senų reumatinių skausmų patarė kreiptis į jus.

Atvėžiai išvėrinę radote mano nugaroskaulio sanarę sužeidimą, kuris susidarė sunkiai kritus. Perėjais metais jį gydėte manė 3 mėn. ir po to po to esu sveikas ir nebūtinai jokių skausmų. Jau metai, ne jaučiu skausmų. Esu įsitikinęs jūsų natūralus metodas yra teisingas ir drąsiai rekomenduoju visoms sergantiems.

Visa tai vertindamas, esu jums dėkingas. Leo Thomas, Irvington, N. J.

Dr. Joseph Miller, Newark, N. J. Penkerius metus aš kentėjau aukšto kraujo spaudimu, turėjau didelį galvos skausmą ir vargau dėl nemigos. Kreipiausi į įvairius gydytojus. Vartojau įvairius lengvinančius vaistus, tačiau mano sveikata nei kiek nesisitė.

Iš laikraščio sužinojau apie Dr. Miller. Jūs man suteikėte patarimus ir gydėte. Vienam mėnesiui praėjus aš pasijutau sveika, dū pažinau sveiką moters gyvenimą.

Viešai reikidama jums padėką, noriu kad ir kiti kurie nesveikauja, sužinotų apie jus Dr. Miller. Genovaitė Stančaitis Brooklyn, N. Y.

— ATOSTOGOS PRIE ATLANTO —

Kas nori savo atostogas praleisti prie pat banguojančio Atlanto vandenyno, prašome atvykti pas mus. Mūsų naujai atidarytuose namuose jūs rasite ne tik jaukią lietuvišką nuotaiką, bet ir visus reikalingus patogumus: gražius kambarius, virtuves, šaldytuvus ir t. t. KAINA VIENAM ASMENIUI NAKCIAI \$2.00 IR \$2.50. Kambarius rezervuokite iš anksto.

VIOLET'S 125 Atlantic Ave., Atlantic City, N. J. Telefonas: Atlantic City 5-2338

ČIKAGOS ŠEŠĖLIAI ČIKAGOS ŠEŠĖLIAI — žiaurios tikrovės vaizdai. Visas pasaulis žino Čikagą, bet netokia, kokia aprašyta ČIKAGOS ŠEŠĖLIUOSE. Upton Sinclair rašė apie Čikagos lietuvių savo romane RAISTAS, bet netiek daug, kiek apie juos parašyta šitoje naujojoje novelių knygoje. 316 puslapių, iliustruota, kaina 3 doleriai.

SIRDIES RŪMAI — Amerikos lietuvių gyvenimo romanas. 450 puslapių, iliustruota, kaina 4 doleriai.

SLIAPTARNIAI — pirmutinis romanas, kuriame tiek daug parašyta apie Amerikos lietuvių gyvenimo sunkumus, vargus ir kovas dėl lietuviybės. 652 puslapiai, Jono Sliupo, "dėdės Serno ir kun. Dembskio atvaizdai, kaina 3 doleriai. Visos trys knygos sykiu tik už 8 dolerius! Rašykite: Dr. Alg. Margeris, 3325 So. Halsted St., Chicago 3, Ill.

HOLLYWOOD INN & HALL ELZBIETA RUDAUSKIENĖ, Savininkė Baras ir salės pramogoms 2419 W. 43rd STREET CHICAGO, ILL. Tel. Virginia 7-9880

HOTEL GRUSH RESTORANAS IR BARAS ADAM GRUSH, Savininkas Iš kitų miestų atvykę tautiečiai visada gali gauti patogius ir nebrangius kambarius. 200 North Broad St., Philadelphia, Pa. LOcust 7-9274

THE HALF SHELL P. Janus ir G. Shlakis, Sav. Įvairiausi gėrimai ir valgiai. ROUTE 27-A, ISLIP, I. I. N. Y. Bay Shore 2996.

UNION BRONZE FOUNDRY High Grade Bronze Castings STANLEY SKIKAS SAVININKAS (Pėda nuo Union Avenue) Bridgeport, Conn. TEL.: 3-4696

PHILADELPHIA, PA. MALONI LIETUVIŠKA UŽEIGA ANTHONY BALCHIUNAS, SAV. 113 SOUTH 34th STREET Arti Pennsylvania's Universiteto PETER DAVIDONIS VYNAI — LIKERIAI — ALUS 2327 Brown Street Philadelphia, Pa.

ADAMS' CAFE RESTORANAS IR BARAS 941 SPRING GARDEN, PHILADELPHIA, PA. Tel. PO 5-9785

TRAUN'S BAR AUGUST TRAUN, Sav. N. E. cor. 7th and DAUPHIN STREET, PHILADELPHIA, PA. Tel. PO 5-9566

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI JUOZAS KAVALIAUSKAS LICENSED PENNA AND NEW JERSEY 1601-3 So. 2nd Street Philadelphia, Pa. Tel. DE 4-5136

CHARLES J. ROMAN (RAMANAUSKAS) 1113 Mt. Vernon Street Philadelphia, Pa. Telefonas Poplar 4110 Moderniška laidojimo įstaiga: didelė graži koplyčia, erdvi salė su baru, pakelvingiems suteikiama nakvyne — viskas nemokamai. Nelsaimės valandą kreipkitės į mūsų įstaigą. Diena ar naktį — mes visados pasirėngę suteikti geriausį patarnavimą.

DAUG PADEKOS LAISKŲ JŲS GALITE MATYT MANO BIURE DR. J. MILLER, D. C. Ph. C. 790 BROAD STREET, NEWARK, N. J. PRIEMIMO VALANDOS: Kasdien nuo 9 ryto iki 7:30 vakare. Tel. Mitchell 2-0773

ILGOJI SALA

Long Island lietuvių žinios

B. CEPONIS

LAPIENĖS VASARVIETĖS SVEČIŲ NUOMONĖS

Pr. Lapienės vasarvietė tapo daugelio lietuvių poilsio Meksika. Ypač rašytojai bei menininkai yra pamėgę šią vietą. Ir tai suprantama, nes vasarvietės šeimininkė, pati būdama intelektualė, yra nuosirdi meno kūrėjų globėja. Ne vienas rašytojas, poetas, artistas ir menininkas jos pastangomis yra pasiekęs šį kraštą.

Anot Andriaus Lapės, "kasmet ši vieta darosi mažesnė, nes vis daugiau ir daugiau vasarotojų atvyksta". Tikrai. Šių metų vasaros atostogų sezono atidarymą dalyvavo keletas šimtų svečių. Neseniai čia įvyko Balso naudai surengta gegužinė, į kurią vėl suplaukė būriai svečių. Buvo įdomi programa: grioje liepos mėnesio Joninių laužas, jaunimas dainavo, šoko ir t. t.

Reikia pasakyti, kad be menininkų, šią vietą ypač pamėgo Vieniybės skaitytojai. Todėl šio laikraščio reporteriai parūpo vieną kitą Pr. Lapienės vasarvietės svečių šio to paklausti. Pavyzdžiui, kas jiems labiausiai patinka. Daugeis jų trumpai atsakė:

Kazimiera Kuniguda Brazdžionienė, (82 metų amžiaus moteris): "Aš čia jau ne pirmas kartas. Nuotaika ir aplinka man čia labai patinka. Viskas čia taip paprasta, be ceremonijų. Bet labiausiai man patinka ponia Lapienė. Tik pagalvokite: kai kada ji vieną, sugeba priimti 200 svečių. Malačius. Tokių moterų reta".

Antanas Vytuvius: "Man čia labiausiai patinka gamta, kuri visu šimtu nuosimčių skiriasi nuo New Yorko".

Teddy Katz: "Man labiausiai patinka natūralus šios vasarvietės grožis. Poilsui, sveikatai, patalpyti, nereikia ieškoti kitos vietos".

Jurgis Savaitis: "Jau šešta vasara aš čia lankausi. Man patinka jūra, saulė, geras masas ir gera kompanija".

Dalius Brazdžionis (poeto Brazdžionio sūnus, nuolatinis vasarvietės įnamis, patarnaujantis svečiams): "Man viskas čia patinka. Bet šia vieta aš turiu progos gerėti tik tada, kai nebūna svečių. Bet kada jų nebūna? Kaip labai nukrin-ta..."

Jadviga Vytuvienė: "Viskas čia dieviška: medžiai, jūra, o-

ras, maistas ir žmogės. Tai aukšto lygio vasarvietė".

Zivilė Novickytė: "Man čia labiausiai patinka ramybė. Aš čia net plaukti išmokau. Net gulėti ant vandens. O miegas? Jis toks saldus, kad net ryto skambučio negirdėti".

Danutė Savickaitė: "Sunku pasakyti. Čia randi visą tai, ko Brooklynė nėra. Daug saulės, medžių ir paukščių. Ypač paukščių, kurių giesmės mane labiausiai patinka ramybė. Aš čia net plaukti išmokau. Net gulėti ant vandens. O miegas? Jis toks saldus, kad net ryto skambučio negirdėti".

Irena Kazakauskaitė: "Man čia taip gera, kad net nežinau, ką pasakyti. Matote, yra tokių malonumų, kurių žodžiais neįmanoma išreikšti. Tokia yra Lapienės vasarvietė".

Vladas Kopas: "Man čia patinka gamta, ramybė, grynas oras, saulė ir gera priežiūra. Esu dėkingas Vienibei už gerą rekomendaciją".

Giedra Jonynaitė: "Aš jau beveik neatsimenu tėvynės. Bet atrodo, kad čia gyva Lietuvos siela".

Juozas Tysliava, Jr.: "Mano apetitas čia toks geras, kad kartą pusryčiaus aš suvalgiau 15 blynų".

Kazimiera Jonynienė: "Aš čia radau savo tėviškės gamtą. Ypač man patinka svečių nuotaika. Aš čia jaučiuosi, kaip Alvinas per šventos Onos atli-dus".

Adomas Gaidikas: "Ką aš galiu pasakyti? Pasakyk, kad čia žemiškas rojus. Juk moki rašyti, — ar ne?"

Jonas Žilius: "Pr. Lapienės vasarvietė su jos lietuviška dvasia man primena dieviškos Palangos kampelį".

Magdalena Galdikienė: "Po tu ligų tremties metų aš čia staiga pasijutau atgimusi lyg vėl būčiau Palangoje..."

Pranas Bručas: "Man ši vieta patinka, svarbiausia, todėl, kad čia vieni lietuvių".

Česl. Jonušas: "Dienos čia per trumpos..."

Mykolas Batvinis iš St. James, statybininkas, kuris prie namų statybos dirba apie 40 metų, prieš pusantro mėnesio

KALBA JUNGIA

M. STONYS

AUTOBUSAS AR BUSAS

Amerikiečiai autobusą angliškai vadina bus (—bas). Lietuviai, nors labai nemėgsta savo kalboje svetimų žodžių trumpinti, tačiau nejuokomis pasidavę anglų kalbinei įtakai ir emė savo kalboje vartoti busą. Reikia pasakyti, kad mes Lietuvoje turėjome autobusą. Jis ir šiandien visų mūsų lūpomis tebėra gyvas. Autobusas nėra lietuviškas žodis, tačiau jis mūsų kalboje įprasas, prigijęs. Busas — būtų naujas ir angliškos darybos žodis. Jis amerikiečių lietuvių tarpe gyvas ir, gali būti, patogus, bet bendrinėje lietuvių kalboje jis būtų amerikizmas.

buvo nukritęs nuo stogo ir labai skaudžiai susitrenkęs petį ir ranką. Sirgo namie penkias savaites. Dabar Batvinis jaučiasi sveikas ir vėl dirba statybos darbe.

Birželio 22 d. vienybiečiai Gaigalai, turį savo vasarnamį Nesconset, L. I., savo sūnui Juozui ir martei Elenai buvo surengę didelę puotą jų 10 metų vedybinio gyvenimo sukakties proga. Be to, šia puota tęvė išreikšė savo džiaugsmą dėl sūnaus sugrįžimo iš Kėrės fronto. Mat, Juozas Gaigalas yra aviacijos karininkas ir Korėjos fronte skraidydavo su helikopteriu. Jis yra atlikęs visą eilę pavojingų misijų ir už tai apdovanotas medaliais. Jaunieji Gaigalai augina sūnų 7 metų amžiaus ir dukrą — 4. Šioje puotoje dalyvavo daug giminų ir svečių: Valginiai, Vladas ir Izabelė iš E. Orange, N. J., Serbentalis iš Brooklyn, Katišienė iš Ozone Park, Aiman-tai iš Richmond Hill ir daugeis kitų.

Pas Veroniką Banaitienę jos naujoje namuose Kings Park, L. I. savo atostogas praleido giminės iš Worcester, Mass., pona Polai.

Svenčių proga pas Vinčą Višniauską, žinomą biznierių St. James, L. I., viešėjo lietuvių siuvėjų lokalo pirmininkas Vincas Zaveckas su žmona.

Stanley's Meat Market, 808 North 2nd St., Philadelphia, Pa. Market 7-1685

KAZYS VALAITIS, Savininkas
PIRMOS RŪSIŲ MĖSA IR KITI MAISTO DALYKAI
808 North 2nd St., Philadelphia, Pa.
Market 7-1685

Stanley's Meat Market, 808 North 2nd St., Philadelphia, Pa. Market 7-1685

KAZYS VALAITIS, Savininkas
PIRMOS RŪSIŲ MĖSA IR KITI MAISTO DALYKAI
808 North 2nd St., Philadelphia, Pa.
Market 7-1685

Stanley's Meat Market, 808 North 2nd St., Philadelphia, Pa. Market 7-1685

KAZYS VALAITIS, Savininkas
PIRMOS RŪSIŲ MĖSA IR KITI MAISTO DALYKAI
808 North 2nd St., Philadelphia, Pa.
Market 7-1685

Stanley's Meat Market, 808 North 2nd St., Philadelphia, Pa. Market 7-1685

KAZYS VALAITIS, Savininkas
PIRMOS RŪSIŲ MĖSA IR KITI MAISTO DALYKAI
808 North 2nd St., Philadelphia, Pa.
Market 7-1685

Stanley's Meat Market, 808 North 2nd St., Philadelphia, Pa. Market 7-1685

KAZYS VALAITIS, Savininkas
PIRMOS RŪSIŲ MĖSA IR KITI MAISTO DALYKAI
808 North 2nd St., Philadelphia, Pa.
Market 7-1685

Stanley's Meat Market, 808 North 2nd St., Philadelphia, Pa. Market 7-1685

KAZYS VALAITIS, Savininkas
PIRMOS RŪSIŲ MĖSA IR KITI MAISTO DALYKAI
808 North 2nd St., Philadelphia, Pa.
Market 7-1685

Stanley's Meat Market, 808 North 2nd St., Philadelphia, Pa. Market 7-1685

KAZYS VALAITIS, Savininkas
PIRMOS RŪSIŲ MĖSA IR KITI MAISTO DALYKAI
808 North 2nd St., Philadelphia, Pa.
Market 7-1685

Stanley's Meat Market, 808 North 2nd St., Philadelphia, Pa. Market 7-1685

KAZYS VALAITIS, Savininkas
PIRMOS RŪSIŲ MĖSA IR KITI MAISTO DALYKAI
808 North 2nd St., Philadelphia, Pa.
Market 7-1685

Stanley's Meat Market, 808 North 2nd St., Philadelphia, Pa. Market 7-1685

KAZYS VALAITIS, Savininkas
PIRMOS RŪSIŲ MĖSA IR KITI MAISTO DALYKAI
808 North 2nd St., Philadelphia, Pa.
Market 7-1685

Stanley's Meat Market, 808 North 2nd St., Philadelphia, Pa. Market 7-1685

GRAŽIAI PAVYKUSI ŠVIESIEČIŲ IŠKYLA

Dar Europoje susiorganizuojam "šviesos" Sambūriui pasklidus beveik po visus pasaulio kontinentus ir naujose įsikūrinimo vietose persiorga nuzavus, konsoliduojantis bei augant, Sambūrio New Yorko skyrius atžymėjo naują atlikto kelio varstą. Š. m. liepos 4-6 dienomis pionieriškai surengęs pirmą vasaros stovyklą.

Stovykla įvyko stebuklingai gražioje Hudsono upės pakrantėje netoli Croton on Hudson miesto. Pati stovyklėlė, kurios vardas Ossawana ir kurią su vi sais joje įrengimais, kaip tai lodge ir bungalow tipo pastatais nakvynėm, valgyklom ir pobūvių salei, žaidimų aikštėmis, lauko židiniu, prieplauka maudykle, net su valtėmis, Sambūriui maloniai užleido YMCA New Yorko Geležinkelio Skyrius. Stovyklėlė iš trijų pusių apsupta vandens ir skėstantišimčių medžių pavėsyje, sudaro idėliausią vietą poilsui bei atsigalviniui po kasdieninio didmiesčio gyvenimo. Tad savaime suprantama, kad joje susibūręs jaunimas, kurį sudarė apie 60 šviesiečių, Sambūriui prijauniančių New Yorko studijuojančių jaunimo ir svečių, didžiulį laiko praleido beaisdamas, sportaudamas, plaukiodamas, besiristydami ir vakarais draugiškai se pobūviuose. Lietuviški dainų garsai ir akordeono muzika skambėjo indėniško vardo vietovėje.

Tačiau stovyklos planan jėgo ir kultūrinė programa su paskaitomis, diskusijomis ir kit. Pačia svarbiausia paskaitą skaitytė prof. dr. Juozas Pajaujis tema "Individualinė laisvė ir jos socialinis realizavimas". Iš savo giliausio studijinio ir turiningo gyvenimiško patyrimo visiems žinomas mokslininkas-paskaitininkas ir visuomenininkas suglaustai, įtikinančiai konkretumu ir grynai objektyviai vystė šią daug apimančią aktualią temą, valdudamas žmogaus individualinės laisvės suvaržymo pavojus, civilizacijai ir techninei pažangai kylant, ir naudotas bei naudojamas socialinės pastangos bei priemonės tiems varžams šalinti arba lengvinti. Gyvos diskusijos, sekusios po paskaitos, liudija paskaitos didelį pasisekimą ir visų dėkingumą dr. J. Pajaujui.

Senieji šalininkai dabar, vasaros metu, gyvena Smithown, L. I., kur jie turi grįžti namą, namą ir nemažą žemės sklypą. Juozas Šalininkas, Jr. su žmona gyvena įstaigos name, Woodhaven, ir yra įstaigos vedėjas. Tėvas Pijus Šalininkas, kuris, anot sūnaus Juozo, "didysis bosas", atvyksta į Woodhaven tik laidotuvių atveju.

Senieji šalininkai dabar, vasaros metu, gyvena Smithown, L. I., kur jie turi grįžti namą, namą ir nemažą žemės sklypą. Juozas Šalininkas, Jr. su žmona gyvena įstaigos name, Woodhaven, ir yra įstaigos vedėjas. Tėvas Pijus Šalininkas, kuris, anot sūnaus Juozo, "didysis bosas", atvyksta į Woodhaven tik laidotuvių atveju.

Senieji šalininkai dabar, vasaros metu, gyvena Smithown, L. I., kur jie turi grįžti namą, namą ir nemažą žemės sklypą. Juozas Šalininkas, Jr. su žmona gyvena įstaigos name, Woodhaven, ir yra įstaigos vedėjas. Tėvas Pijus Šalininkas, kuris, anot sūnaus Juozo, "didysis bosas", atvyksta į Woodhaven tik laidotuvių atveju.

Senieji šalininkai dabar, vasaros metu, gyvena Smithown, L. I., kur jie turi grįžti namą, namą ir nemažą žemės sklypą. Juozas Šalininkas, Jr. su žmona gyvena įstaigos name, Woodhaven, ir yra įstaigos vedėjas. Tėvas Pijus Šalininkas, kuris, anot sūnaus Juozo, "didysis bosas", atvyksta į Woodhaven tik laidotuvių atveju.

Senieji šalininkai dabar, vasaros metu, gyvena Smithown, L. I., kur jie turi grįžti namą, namą ir nemažą žemės sklypą. Juozas Šalininkas, Jr. su žmona gyvena įstaigos name, Woodhaven, ir yra įstaigos vedėjas. Tėvas Pijus Šalininkas, kuris, anot sūnaus Juozo, "didysis bosas", atvyksta į Woodhaven tik laidotuvių atveju.

Senieji šalininkai dabar, vasaros metu, gyvena Smithown, L. I., kur jie turi grįžti namą, namą ir nemažą žemės sklypą. Juozas Šalininkas, Jr. su žmona gyvena įstaigos name, Woodhaven, ir yra įstaigos vedėjas. Tėvas Pijus Šalininkas, kuris, anot sūnaus Juozo, "didysis bosas", atvyksta į Woodhaven tik laidotuvių atveju.

Senieji šalininkai dabar, vasaros metu, gyvena Smithown, L. I., kur jie turi grįžti namą, namą ir nemažą žemės sklypą. Juozas Šalininkas, Jr. su žmona gyvena įstaigos name, Woodhaven, ir yra įstaigos vedėjas. Tėvas Pijus Šalininkas, kuris, anot sūnaus Juozo, "didysis bosas", atvyksta į Woodhaven tik laidotuvių atveju.

Senieji šalininkai dabar, vasaros metu, gyvena Smithown, L. I., kur jie turi grįžti namą, namą ir nemažą žemės sklypą. Juozas Šalininkas, Jr. su žmona gyvena įstaigos name, Woodhaven, ir yra įstaigos vedėjas. Tėvas Pijus Šalininkas, kuris, anot sūnaus Juozo, "didysis bosas", atvyksta į Woodhaven tik laidotuvių atveju.

Senieji šalininkai dabar, vasaros metu, gyvena Smithown, L. I., kur jie turi grįžti namą, namą ir nemažą žemės sklypą. Juozas Šalininkas, Jr. su žmona gyvena įstaigos name, Woodhaven, ir yra įstaigos vedėjas. Tėvas Pijus Šalininkas, kuris, anot sūnaus Juozo, "didysis bosas", atvyksta į Woodhaven tik laidotuvių atveju.

Senieji šalininkai dabar, vasaros metu, gyvena Smithown, L. I., kur jie turi grįžti namą, namą ir nemažą žemės sklypą. Juozas Šalininkas, Jr. su žmona gyvena įstaigos name, Woodhaven, ir yra įstaigos vedėjas. Tėvas Pijus Šalininkas, kuris, anot sūnaus Juozo, "didysis bosas", atvyksta į Woodhaven tik laidotuvių atveju.

Senieji šalininkai dabar, vasaros metu, gyvena Smithown, L. I., kur jie turi grįžti namą, namą ir nemažą žemės sklypą. Juozas Šalininkas, Jr. su žmona gyvena įstaigos name, Woodhaven, ir yra įstaigos vedėjas. Tėvas Pijus Šalininkas, kuris, anot sūnaus Juozo, "didysis bosas", atvyksta į Woodhaven tik laidotuvių atveju.

Senieji šalininkai dabar, vasaros metu, gyvena Smithown, L. I., kur jie turi grįžti namą, namą ir nemažą žemės sklypą. Juozas Šalininkas, Jr. su žmona gyvena įstaigos name, Woodhaven, ir yra įstaigos vedėjas. Tėvas Pijus Šalininkas, kuris, anot sūnaus Juozo, "didysis bosas", atvyksta į Woodhaven tik laidotuvių atveju.

Senieji šalininkai dabar, vasaros metu, gyvena Smithown, L. I., kur jie turi grįžti namą, namą ir nemažą žemės sklypą. Juozas Šalininkas, Jr. su žmona gyvena įstaigos name, Woodhaven, ir yra įstaigos vedėjas. Tėvas Pijus Šalininkas, kuris, anot sūnaus Juozo, "didysis bosas", atvyksta į Woodhaven tik laidotuvių atveju.

Senieji šalininkai dabar, vasaros metu, gyvena Smithown, L. I., kur jie turi grįžti namą, namą ir nemažą žemės sklypą. Juozas Šalininkas, Jr. su žmona gyvena įstaigos name, Woodhaven, ir yra įstaigos vedėjas. Tėvas Pijus Šalininkas, kuris, anot sūnaus Juozo, "didysis bosas", atvyksta į Woodhaven tik laidotuvių atveju.

Senieji šalininkai dabar, vasaros metu, gyvena Smithown, L. I., kur jie turi grįžti namą, namą ir nemažą žemės sklypą. Juozas Šalininkas, Jr. su žmona gyvena įstaigos name, Woodhaven, ir yra įstaigos vedėjas. Tėvas Pijus Šalininkas, kuris, anot sūnaus Juozo, "didysis bosas", atvyksta į Woodhaven tik laidotuvių atveju.

Senieji šalininkai dabar, vasaros metu, gyvena Smithown, L. I., kur jie turi grįžti namą, namą ir nemažą žemės sklypą. Juozas Šalininkas, Jr. su žmona gyvena įstaigos name, Woodhaven, ir yra įstaigos vedėjas. Tėvas Pijus Šalininkas, kuris, anot sūnaus Juozo, "didysis bosas", atvyksta į Woodhaven tik laidotuvių atveju.

Senieji šalininkai dabar, vasaros metu, gyvena Smithown, L. I., kur jie turi grįžti namą, namą ir nemažą žemės sklypą. Juozas Šalininkas, Jr. su žmona gyvena įstaigos name, Woodhaven, ir yra įstaigos vedėjas. Tėvas Pijus Šalininkas, kuris, anot sūnaus Juozo, "didysis bosas", atvyksta į Woodhaven tik laidotuvių atveju.

Senieji šalininkai dabar, vasaros metu, gyvena Smithown, L. I., kur jie turi grįžti namą, namą ir nemažą žemės sklypą. Juozas Šalininkas, Jr. su žmona gyvena įstaigos name, Woodhaven, ir yra įstaigos vedėjas. Tėvas Pijus Šalininkas, kuris, anot sūnaus Juozo, "didysis bosas", atvyksta į Woodhaven tik laidotuvių atveju.

Senieji šalininkai dabar, vasaros metu, gyvena Smithown, L. I., kur jie turi grįžti namą, namą ir nemažą žemės sklypą. Juozas Šalininkas, Jr. su žmona gyvena įstaigos name, Woodhaven, ir yra įstaigos vedėjas. Tėvas Pijus Šalininkas, kuris, anot sūnaus Juozo, "didysis bosas", atvyksta į Woodhaven tik laidotuvių atveju.

Senieji šalininkai dabar, vasaros metu, gyvena Smithown, L. I., kur jie turi grįžti namą, namą ir nemažą žemės sklypą. Juozas Šalininkas, Jr. su žmona gyvena įstaigos name, Woodhaven, ir yra įstaigos vedėjas. Tėvas Pijus Šalininkas, kuris, anot sūnaus Juozo, "didysis bosas", atvyksta į Woodhaven tik laidotuvių atveju.

Senieji šalininkai dabar, vasaros metu, gyvena Smithown, L. I., kur jie turi grįžti namą, namą ir nemažą žemės sklypą. Juozas Šalininkas, Jr. su žmona gyvena įstaigos name, Woodhaven, ir yra įstaigos vedėjas. Tėvas Pijus Šalininkas, kuris, anot sūnaus Juozo, "didysis bosas", atvyksta į Woodhaven tik laidotuvių atveju.

Senieji šalininkai dabar, vasaros metu, gyvena Smithown, L. I., kur jie turi grįžti namą, namą ir nemažą žemės sklypą. Juozas Šalininkas, Jr. su žmona gyvena įstaigos name, Woodhaven, ir yra įstaigos vedėjas. Tėvas Pijus Šalininkas, kuris, anot sūnaus Juozo, "didysis bosas", atvyksta į Woodhaven tik laidotuvių atveju.

Stovykloje dienų metu sekė dar šviesiečių kol. Nijolės Marčiūnaitės referatas "Kas yra moderninis menas?" ir kol. dr. Juozo Repelkos diskusinė tema. "Šviesos Sambūrio santykiai su politika". Abiejais skaitytas klausimais stovyklautojai reikė gili susidomėjimą per sekusias diskusijas.

Šeštadienio, liepos 5 dienos vakare buvo uždegtas stovyklinis laužas, kuriame dalyvavo ne tik stovyklautojai, bet ir YMCA administracijos nariai bei vietinių gyventojų — amerikiečių dalis.

Laužą, kurio programą sudarė liaudies dainų, muzikos, improvizacijų ir deklamacijų pynė, pravedė kol. Alf. Petrulis. Klausytojai amerikiečiai žavė josi mūsų dainų sutartinėmis, solistais ir improvizuotais valzdeliais. Bendrai, per bendrus dienos žaidimus ir vakarinius pobūvius pasiekti geri draugiški santykiai su YMCA pareigūnais ir kitais amerikiečiais.

Stebuklingai graži gamta ir stovyklos aplinka, draugiškas tarp stovyklaujančių, stovyklos programa, rengėjų rūpestingumas ir malonūs rezultatai, kad stovykla prašoko visais dalyvavusių viltis.

Tų trijų malonių dienų atsiminimas neišdils, nors ir saulės ir rudens kūnai vėl fabrikų ar įstaigų lempų šviesoje išblyškę.

J. V.

ŠALININKŲ ISTAIGOJE VĖSINIMO SISTEMA

Neseniai Šalininkų laidojimo įstaiga taip pat sumoderninta. Žymiai padidinta antroji koplyčia ir, be to, visoje įstaigoje įdėta vėsinimo sistema.

Senieji šalininkai dabar, vasaros metu, gyvena Smithown, L. I., kur jie turi grįžti namą, namą ir nemažą žemės sklypą. Juozas Šalininkas, Jr. su žmona gyvena įstaigos name, Woodhaven, ir yra įstaigos vedėjas. Tėvas Pijus Šalininkas, kuris, anot sūnaus Juozo, "didysis bosas", atvyksta į Woodhaven tik laidotuvių atveju.

Senieji šalininkai dabar, vasaros metu, gyvena Smithown, L. I., kur jie turi grįžti namą, namą ir nemažą žemės sklypą. Juozas Šalininkas, Jr. su žmona gyvena įstaigos name, Woodhaven, ir yra įstaigos vedėjas. Tėvas Pijus Šalininkas, kuris, anot sūnaus Juozo, "didysis bosas", atvyksta į Woodhaven tik laidotuvių atveju.

Senieji šalininkai dabar, vasaros metu, gyvena Smithown, L. I., kur jie turi grįžti namą, namą ir nemažą žemės sklypą. Juozas Šalininkas, Jr. su žmona gyvena įstaigos name, Woodhaven, ir yra įstaigos vedėjas. Tėvas Pijus Šalininkas, kuris, anot sūnaus Juozo, "didysis bosas", atvyksta į Woodhaven tik laidotuvių atveju.

Senieji šalininkai dabar, vasaros metu, gyvena Smithown, L. I., kur jie turi grįžti namą, namą ir nemažą žemės sklypą. Juozas Šalininkas, Jr. su žmona gyvena įstaigos name, Woodhaven, ir yra įstaigos vedėjas. Tėvas Pijus Šalininkas, kuris, anot sūnaus Juozo, "didysis bosas", atvyksta į Woodhaven tik laidotuvių atveju.

Senieji šalininkai dabar, vasaros metu, gyvena Smithown, L. I., kur jie turi grįžti namą, namą ir nemažą žemės sklypą. Juozas Šalininkas, Jr. su žmona gyvena įstaigos name, Woodhaven, ir yra įstaigos vedėjas. Tėvas Pijus Šalininkas, kuris, anot sūnaus Juozo, "didysis bosas", atvyksta į Woodhaven tik laidotuvių atveju.

Senieji šalininkai dabar, vasaros metu, gyvena Smithown, L. I., kur jie turi grįžti namą, namą ir nemažą žemės sklypą. Juozas Šalininkas, Jr. su žmona gyvena įstaigos name, Woodhaven, ir yra įstaigos vedėjas. Tėvas Pijus Šalininkas, kuris, anot sūnaus Juozo, "didysis bosas", atvyksta į Woodhaven tik laidotuvių atveju.

Senieji šalininkai dabar, vasaros metu, gyvena Smithown, L. I., kur jie turi grįžti namą, namą ir nemažą žemės sklypą. Juozas Šalininkas, Jr. su žmona gyvena įstaigos name, Woodhaven, ir yra įstaigos vedėjas. Tėvas Pijus Šalininkas, kuris, anot sūnaus Juozo, "didysis bosas", atvyksta į Woodhaven tik laidotuvių atveju.

Senieji šalininkai dabar, vasaros metu, gyvena Smithown, L. I., kur jie turi grįžti namą, namą ir nemažą žemės sklypą. Juozas Šalininkas, Jr. su žmona gyvena įstaigos name, Woodhaven, ir yra įstaigos vedėjas. Tėvas Pijus Šalininkas, kuris, anot sūnaus Juozo, "didysis bosas", atvyksta į Woodhaven tik laidotuvių atveju.

Senieji šalininkai dabar, vasaros metu, gyvena Smithown, L. I., kur jie turi grįžti namą, namą ir nemažą žemės sklypą. Juozas Šalininkas, Jr. su žmona gyvena įstaigos name, Woodhaven, ir yra įstaigos vedėjas. Tėvas Pijus Šalininkas, kuris, anot sūnaus Juozo, "didysis bosas", atvyksta į Woodhaven tik laidotuvių atveju.

Senieji šalininkai dabar, vasaros metu, gyvena Smithown, L. I., kur jie turi grįžti namą, namą ir nemažą žemės sklypą. Juozas Šalininkas, Jr. su žmona gyvena įstaigos name, Woodhaven, ir yra įstaigos vedėjas. Tėvas Pijus Šalininkas, kuris, anot sūnaus Juozo, "didysis bosas", atvyksta į Woodhaven tik laidotuvių atveju.

Senieji šalininkai dabar, vasaros metu, gyvena Smithown, L. I., kur jie turi grįžti namą, namą ir nemažą žemės sklypą. Juozas Šalininkas, Jr. su žmona gyvena įstaigos name, Woodhaven, ir yra įstaigos vedėjas. Tėvas Pijus Šalininkas, kuris, anot sūnaus Juozo, "didysis bosas", atvyksta į Woodhaven tik laidotuvių atveju.

Senieji šalininkai dabar, vasaros metu, gyvena Smithown, L. I., kur jie turi grįžti namą, namą ir nemažą žemės sklypą. Juozas Šalininkas, Jr. su žmona gyvena įstaigos name, Woodhaven, ir yra įstaigos vedėjas. Tėvas Pijus Šalininkas, kuris, anot sūnaus Juozo, "didysis bosas", atvyksta į Woodhaven tik laidotuvių atveju.

Senieji šalininkai dabar, vasaros metu, gyvena Smithown, L. I., kur jie turi grįžti namą, namą ir nemažą žemės sklypą. Juozas Šalininkas, Jr. su žmona gyvena įstaigos name, Woodhaven, ir yra įstaigos vedėjas. Tėvas Pijus Šalininkas, kuris, anot sūnaus Juozo, "didysis bosas", atvyksta į Woodhaven tik laidotuvių atveju.

Senieji šalininkai dabar, vasaros metu, gyvena Smithown, L. I., kur jie turi grįžti namą, namą ir nemažą žemės sklypą. Juozas Šalininkas, Jr. su žmona gyvena įstaigos name, Woodhaven, ir yra įstaigos vedėjas. Tėvas Pijus Šalininkas, kuris, anot sūnaus Juozo, "didysis bosas", atvyksta į Woodhaven tik laidotuvių atveju.

Senieji šalininkai dabar, vasaros metu, gyvena Smithown, L. I., kur jie turi grįžti namą, namą ir nemažą žemės sklypą. Juozas Šalininkas, Jr. su žmona gyvena įstaigos name, Woodhaven, ir yra įstaigos vedėjas. Tėvas Pijus Šalininkas, kuris, anot sūnaus Juozo, "didysis bosas", atvyksta į Woodhaven tik laidotuvių atveju.

VIENYBĖ

LITHUANIAN WEEKLY

JUOZAS TYSLIAVA
Editor and Publisher
VYT. GEDGAUDAS
Editor

Entered as Second Class Matter
October 23, 1907 at the Post Office
at Brooklyn, N. Y.

Subscription Rates
USA, per year \$5.00
CANADA and other countries \$6.00
Advertising Rates on Application

Ieškant kandidato

Chicagai vėl teko "didelė garbė". Ji tapo viso pasaulio dėmesio centru.

Rašant šias eilutes, dar nebuvo žinoma, ką republikonai išrinksi kandidatu į prezidentus: Taftą, Ike ar Mac?

Kaip vyksta konvencija, smulkiau matysite iš mūsų specialaus korespondento pranešimo, tačiau viena galima pasakyti: jei "komitetininkai" stovi už Taftą, tai žmonės, kurie sudaro visuomenę, už Eisenhowerį.

Tu "komitetininkų" diktatūra partijoje yra tokia didelė, kad Eisenhoweris į kartą rimtai supykė: — Šis ju (Tafto) ir jo šalininkų) manevras, aš esu tikras, atliks bumerago smūgį. Aš pasitikiu amerikiečių visuomene.

Pradėdamas savo priešrinkiminę kampaniją, Ike savo pareiškimuose padarė keletą klaidų. Tai rodo, kad politikos slaptis jam dar "nežinoma žeme". Bet tai nepakenkė jo populiarumui.

Jo klaidos pareiškimuose, atsakymai žurnalistams, net prieštaravimai sau, eiliniams amerikiečiams tik parodė, kad Ike kalba nuosirdžiai, be jokio "užpakalinio minčių", be suktų apskaičiavimų.

"Ike niekad nesigyrė pažįstamas politikos labirintus", sako eilinis Amerikos pilietis. Žmonės išroškė šviežio oro dabartinėje politikos atmosferoje.

Bet kai Ike kalba apie užsienio politiką, jis nedaro klaidų. Kai jis kalba apie Europos ateitį, apie santykius su rusais, jis kalba gerai apmąstęs savo žodžius, daug geriau už Taftą, kuris dažnai svaidsosi tuščiais žodžiais.

Štai kodėl Ike turi progos būti kandidatu. Ir patys republikonų partijos tūžai pripažįsta, jog užsienio politikai šian dien yra svarbesnė, negu vidaus. Nuo to, kaip bus sutvarkyti pasaulio reikalai, priklausys ir Amerikos vidaus gyvenimas.

Pagaliam republikonai žino, kad Ike daug lengviau nugalės demokratų kandidata, negu Taftas. Gallup institutas, kuris matuoja visuomenės pulsą, tai irgi teigia.

Eisenhoweriui Chicagoe paviko lengvai palenkti į savo pusę daugumos delegatų simpatiją. Tiesa, jam republikonai prikiša, kad jis nepasiduoda partijos disciplinai ir dažnai vadovaujasi jausmais.

Gubernatoriai, kurie labiau, negu kas kitas žino iš kurios pusės pučia vėjas ir jaučia už ką jų valstybių piliečiai balsuos lapkričio mėnesį, iš 25, tik 3 pasisakė už Taftą.

Buvo didelis klausimas, kiek nuo pusės šios Pensilvanijos gubernatoriaus John Fine. Dabar ir jis su didele dauguma delegatų yra už Eisenhowerį.

Bet dviem besipeičant, kartais laimi tretysis...

Pavyzdžiui, MacArthur, kuris "neturi akių" ant Ike, pareiškė, kad karys netinkas prezidento vietai.

Nežiūrint to, kalbama, kad generolas MacArthur sutiktų kandidatuoti net... viceprezidento vietai.

Kantrybės. Laimės ratas sukasi ir netrukus paaiškės, ties kuriuo jis sustos.

MŪSŲ IR NE-MŪSŲ AVANTIŪROS...

Kokiais nuotykiais žavėjosi rezistencijos žmonės ir kokiais užsiėmė krikdėmai — Pastangos pasiekti nieką — Kas sugriuvo, nebėra ko griauti, reikėtų tik pakelti

Ivairūs mūsų rezistenciniai sambūriai, o ypač Lietuvių Rezistencinė Santarvė, jau ne kartą spaudoje buvo pavadinti "avantiūristiniais sąjūdžiais". Juose pasireiškiantieji žmonės — avantiūristai. Jų visų veikla — avantiūra. Kaip matome iš krikdėmų oficiozo Tėvynės Sarg, Draugo bei kairiųjų kitų krikdėmų laikraščių, tie žodžiai labai dažnai priskiriami LRS garbei ir, kaip atrodo, su tikslu pareikšti kazką labai negerą.

Tie žodžiai daugeliui žinomi, bent girdėti, tačiau dažnam gal ir ne visai aiškūs savo tikrąją prasmę. Gal man bus atleista, jei čia kiek nukrypšiu į kalbamokslis sritį.

AVANTIŪRISTO PRASMĖ

Lotynų kalbos kilmės žodis, avantiūra, turi visą eilę giminingų reikšmių. Pažiūrėkime, kaip jis suprantamas anglų ir prancūzų kalbose.

Angliškai adventure reiškia — drąsus, pavoingas, rizikingas veiksmas ar nuotykis, jaudinantis išgyvenimas, dalyvavimas tokiuose veiksmuose. Visiškai tokias pat reikšmes turi ir prancūziškasis — aventure. Iš to žodžio sudarytas išvestinis avantiūristas turi kiek skirtingesnių reikšmių. Angliškai avantiūrė reiškia — avantiūru dalyvis, laimingas kareivis, spekuliantas (ne blogąja prasme), lobių jieskotojas abejotomis priemonėmis... Prancūziškai avantiūrė reiškia — avantiūru dalyvis ir jieskotojas, bet taip pat ir toks žmogus, kuris pasineria gyvenimo intrigu verpetuose...

Panašios reikšmės turi ir vokiečių — Abenteuer, Abenteuerer. Kaip matome, tiek anglų, tiek prancūzų kalba avantiūristui, šalia teigiamosios ar neutralios prasmės, skiria kartais ir neigiamų veiksmų atlikėjo pėbūdį. Abi kalbos sutinka, kad avantiūristas yra drąsus, rizikingas, "azartiškas", aštrių nuotykių nevengiantis ir jų jieskantis žmogus.

Lietuvių Kalbos Vadovas avantiūristą taip paaiškina — "nuotykių jieskotojas, pasaulio uzmąstymas... Paaiškinimas gal kiek nepakankamas. Jei manas, šis lietuvių kalbos jausmas manęs nepagauna, mūsiškai avantiūristas dažniausiai linkstamas suprasti daugiau neigiamai arba tik neigiamai (kas būtų jau tikrai neteisingas to žodžio prasmės išraiškimas). Man rodos, kad lietuvių, var todomi avantiūristai, turi dažniausiai galvoje žmogų, kurį vykusi ir gražiai lietuviškai galėtume nusakyti — padaužą. Tai bene tie patys "lachudros", apie kuriuos Chicago's liaudininkų suvažiavime taip samo-

RASO BRONYS RAILA

įjingai pašnekėjo mano mielas bičiulis Mečys Mackevičius...

MINISTERIAI IR KURJERIAI

Tad gal būsime kiek susipažinę su avantiūru ir avantiūristų prasmėmis. Tėvynės Sargas ir kita krikdėmų spauda, tarsi su pasigardžiu, jau keltinti metal avantiūristais va dina tuos, kurie tvirtino ir tebetvirtina, kad lietuvių rezistencijos problemos iš tremtinių politinių sluoksnių pusės buvo ir tebėra sprendžiamos itin abejotinu, "avantiūristiniu" būdu. Kad tas darbas vykdomas neapgalvotai, be tinkamo patyrimo, be reikiamo konkretių sąlygų pažinimo, be plano, be disciplinos, be solidaraus bendradarbiavimo ir būtinu visų pastangų vieninimo. Kad jis mėgiamas vykdyti, įnešant nereikalingus ir žalingus tokioje veikloje elementus, kaip partinio ir pasaulio išėjimo dalyvių prado iškilimai, "rungtyniavimai", pavydumavimas, partnerių kompromitacija, diskreditacija kenksminga "konkurentų" plepuma, pagaliau norą be titulo kitus komanduoti, o pačiam sėdėti ramiai užuovėjoje ir "didvyriškai" politikuoti etc. Tos kritikos neįsengiamai paliečiamas ir Vilkas, kiek jis yra rodes dėmesio, ilgą laiką neigiamo, tai problemai.

Tuo klausimu man yra tekę diskutuoti, berods, 1946 metais Paryžiuje, viename platesniame liet. veikėjų pasikabėjime. Vienas stipriai žilagalvis ir ne ką mažiau išmintingas veikėjas tada pastebėjo: "Viskas gerai, ką tamstos draugai daro, bet būtų nensensas, jei, pavyzdžiui, Užsienio Reikalų Ministerijos kurjeris, atvykęs į užsienį, imtų vadinti užsienio reikalų ministerį. Tai būtų avantiūra..."

Žilagalviui veikėjui buvo maždaug taip paaiškinta: "deja, dabar stingama, tokiu normaliu sąlygų, kur būtų užsienio reikalų ministerijos krašto ir jų diplomatiniai kurjeriai užsieniams. Tamsta negausi dabar už 300 litų pasamdyti kurjerio. Jo pareigų imasi kitokie žmonės. Pagaliau, niekas nedraudžia tamstai ar tamstos bičiuliams imtis tokių "kurjerių" pareigų, ir būk tikras, tada su tamsta daugelis kas skaitysis net ir kaip su "užsienio reikalų ministeriu", jei jau to vardo taip norėtum. Tokių avantiūrių kelias kiekvienam atviras. Tai kilnios avantiūros..."

Maždaug nuo to laiko BDPS Užsienio Delegatų veikla, ypač krikdėmų sluoksniuose, ir buvo pradėta vadinti — avantiūra, avantiūristais. Dabar LRS veikla, kur be abejo esa-

ma didžios dalies tų pačių asmenų, net mokslinio Tėvynės Sarg žurnalo vadinama avantiūristais, tuo be abejo tikintis, kad štai vykusiai pavadinome ir diskreditavome.

Iš tikrųjų, nieko tuo nepasieksi ir nepakeisi. Jei avantiūra yra drąsus, rizikingas nuotykis Tėvynės labui, to nuotykiu atlikimas ir išgyvenimas, tai čia nėra ko tokios avantiūros gėdytis, o galima būtų priimti kaip malonų, gal dar nepakankamai nupešintą komplimentą.

MŪSŲ AVANTIŪROS

Kairurie šių rezistencinių sambūrių žmonės iš tikrųjų yra nevenę kairiųjų avantiūrių ir jų "malonumus" išgyvenę.

Jų pastangomis ir aukomis tremtinius bei užsienio lietuvių galėjo pasiekti patios autentiškos žinios apie okupuotos Tėvynės padėtį ir reikalus, antrajai sovietų okupacijai sugrįžus.

Vien jų pastangomis ir aukomis per sekantijs tris metus to pobūdžio informacijos į užsienį atėjo. Tai buvo trys metai, kai jie vieni teskelbė ar diskreditavo reikiamus sluoksnius informavo, kad krašte yra organizuota ir didelė rezistencija okupantui, kad kraštas to ir to niori iš užsienio lietuvių, dėl tokių ir tokių reikinių liūdi ir prašo tokios ir tokios pagalbos bei paraminų.

Tai buvo trys metai, kai didžiuliai Vilka sustelkusių grupių, ypač krikdėmai, tat neigė, visas sugestijas atmetinėjo, o pačius "avantiūristus" skelbė esant falsifikatoriams ir tt. Tai faktas, kurį geriausiai įrodys Vilko nutarimų ir rezoliucijų archyvai bei kiti užrašai ir pareiškimai viešumoje ar Lietuvių Fronto spaudoje.

Po trijų metų "nelygios kovos" pasitalkė, kad tik dėka to pat rezistencinio sambūrio pastangomis užsienį pasiekė, tarpe kitų, ir vienas vienintelis ateiškinimas. Niekam nebuvę idomus ir svėrbus jo ateitiškinimas, bet jis buvo užtenkamas, kad tik tada krikdėmų vadovaujama Vilko dauguma patikėjo, jog krašte rezistencija visgi yra... Badene buvę pravaistas gimčiausias mūšis, idant kraštas sutiktų pripažinti Vilko eventualiai vyriausybės sudarymo teisę. Tai per ilgą šiam kartui istorija, bet užteks priminti jos pabaigą, — jokia organizuota krašto rezistencija tu protokolu nerado galima tvirtinti, ir ta legenda išnyko...

Tai dabartinių Rezistencinės Santarvės dalyvių buvusios avantiūros. Patikėkime, kad jos ne pasukutinos. Patikėkime, kad jos brangiomis ir didžiais skaudžiomis kraujo aukomis apmokėtos. Kam reikia, tas ži-

Pabaltijo diplomatų uasitarimai Londone

Lietuvos, Estijos ir Latvijos diplomatiniai atstovai buvo suširinkę pasitarimams Londone, kurie tęsėsi nuo 1952 m. birželio mėn. 27 ligi 30 d.

Siuose pasitarimuose dalyvavo: B. K. Balutis (Lietuva), J. Kaiv (Estija), R. Kampus (Latvija), S. Lozoraitis (Lietuva), T. Ozolins (Latvija), K. R. Pusta (Estija), A. Rei (Estija), E. Sarepera (Estija), A. Torma (Estija), P. Zadeikis (Lietuva).

Susirinkusieji atstovai padarė nuodugnią apžvalgą tarptautinės padėties, o ypatingai visų tų jos aspektų, kurie gali turėti įtakos į Baltijos valstybių padėtį ir į jų laisvės bei nepriklausomybės atstatymą.

● Buvo konstatuota, kad gaudius bendradarbiavimas, kurį Baltijos valstybės be pertraukos tęsė nuo pat nepriklausomybės atstatymo, yra davęs vertingų rezultatų ir yra pasirodęs naudingas visiems trims kraštams.

● Kuriois formomis bus nustatytas dar gaudesnis Lietuvos, Estijos ir Latvijos susijungimas po jų išlaisvinimo, priklausio pačioms Baltijos tautoms. Tačiau susirinkusieji atstovai pareiškė savo įsitikinimą, kad ši sąjunga turėtų būti labai gaudi ir kad ji visais galimais būdais turėtų siekti bendradarbiavimo su kitais kraštais Jungtinėje Europos rėmuose.

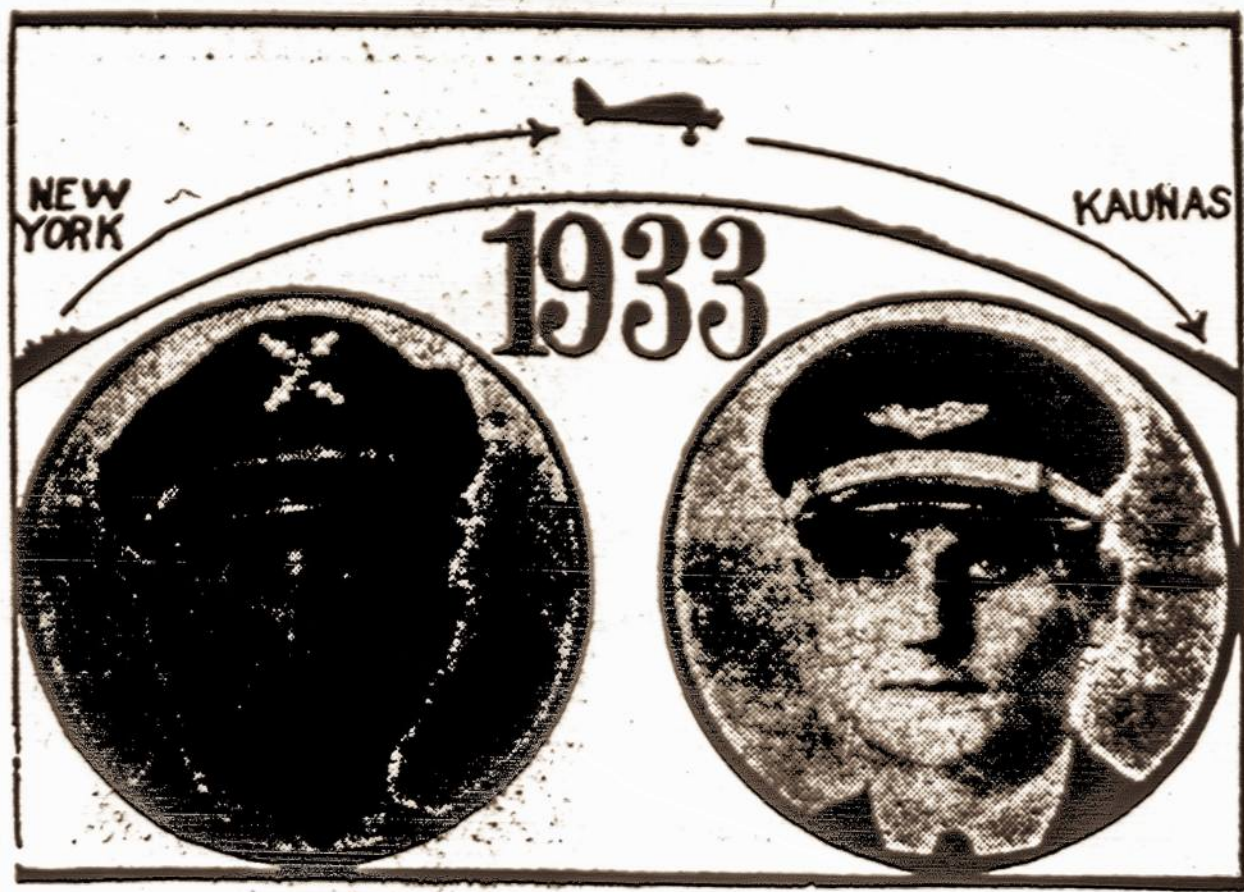
● Jie taip pat vadarė apžvalgą bendradarbiavimo su kitų, Sovietų pavergtų, tautų laisvais atstovais, kurių jie teikia didelę svarbą.

● Jie su dėkingumu ir didžiuli pasitenkinimu atžymėjo palankumą ir užuojautą, kurią parodė Baltijos tautos Didžioji Britanija, Amerikos Jungtinės Valstybės ir kiti vakarų kraštai, kuriuose tiek daug pabaltiečių rado prieglaudą.

● Vieningai pareiškė viltį, kad Genocido Konvencija trumpu laiku taps efektyviu įrankiu žmogaus teisėms apsaugoti ir kad Jungtinės Tautos ras būdus ir priemones sustabdyti terorui ir deportacijoms nuo kurių kenčia Baltijos ir kitų kraštų gyventojai, esan tieji Sovietų okupacijoje.

Jie yra tvirtai įsitikinę, kad Baltijos tautų teisės liganiui laimės ir kad Lietuvos, Estijos ir Latvijos, — o taip pat ir kitų Sovietų pavergtų kraštų — laisvė ir nepriklausomybės bus atstatyta.

... Ir tos naujos avantiūros turi mėginti apsaugoti kraštą nuo naujų, tuo tarpu bereikalingų aukų, nuo lietuvių tautos gyvojo kūno netikslingo naikinimo, nuo pastangų pernešti iš užsienio į kraštą tą patį čia slautėjantį partinį ir pasaulėžiūrų įtūžimą, nepastikėjimą, šmeižtus vienu prieš kitus, klaidinančią informaciją (Nukelta 1 psl.)

DARIAUS IR GIRENO perskridimo per Atlantą sukaiktis paminėjimui liepos 18 d. 8 val. vak. Lietuvių Piliečių Klube, Brooklyne, 280 Union Ave., įauklamas susirinkimas, kuriame išgirsite kalbant Vlenybės redaktorių Juozą Tysliavą, inž. Antaną Novickį, adv. S. Briedį, A. Ghmaną ir kitus. Meninė programą atliks M. Liuberskio vadovaujamas Operetės choras. Įžanga nemokama.

Aidai arba kultūros diskvalifikavimas

Vienas amerikų psichologų pareiškė, kad JAVėse žmonės vidutiniškai miršta turėdami 40 metų amžiaus. Toji mirtis neraiška fizinės egzistencijos, bet idealistinių kovų ir siekimų galą.

Neseniai spaudos rinkoj pasirodęs natūras Aidų numeris (N 6, 1952), įkvepia panašias mintis. Su šiuo sąsiuvinėju Aidai (nors dar ir "nepasiekdamas" vyriško amžiaus) galutinai pristatė lietuvių visuomenel kaip krikščionių demokratų partijos politinis organas, ir atsisakė būti kultūros žurnalu.

Apgailestaudami šį faktą, mums tenka padėti vainiką dar ant vieno lietuviškojo kultūros žurnalo kapo. Mūnėtas Aidų numeris prasižėdė krikščionių filosofų propagandai ir baigia jų melagingos diskriminacijos bandymu Lietuvos diplomatų adresu sąryšį su šiuo laiku Londone vykstančia konferencija. Toji "kultūrinė" uždavinį atlieka Aidai atsivertę su mums kaip "Pasaulio Lietuvių Kultūros žurnalas" ir pradeda naują krikdėmų oficiozo kairęją.

Kai 1946 metais šis žurnalas pradėjo sunkiomis aplinkybėmis eiti Munchenėje jo redaktorius — kūrėjas Kazys Bradūnas mokojo aplink save suburti įvairių srovių kultūrininkus. Šią liniją K. Bradūnas pasisėk išlaikyti gana ilgai. Tačiau jam išemigravus į JAV ir redagavimą kiek vėliau perėmus vienam ortodoksiškiausiam ir fanatiškiausiam krikdėmui Juozui Griniui, Aidų vedėjas pasikeitė ir gindienės mės matom "evoliucijos" apvainikavimas.

Jeigu palyginti K. Bradūno Aidų bendradarbių sąrašą su dabartiniais šio žurnalo bendradarbiais, tuo pat pastebime kokią didelę dalį intelektualinių pajėgų atstolimo nuo šio iš pradžių gerai užmaskuoto partinių siekimo organo. Užtęnkite palmti ir rankas Aidų 1949

numeštą, kur-ir puikių kallių surišti su trimis vardais: Gustavo Adolfo, Petro Aleksiejevičiaus ir Stalino-Džugašvili. XVII a. pradžioje Maskvos valstybė buvo sukrėsta dinastinių kovų ir vidaus revoliucijų. Tai vadinamas "smutnos vėmia" (liūdnas laikas) laikotarpiu Rusijos istorijoje. Pasinaudodami šia progą net ir mūsų bajorai kartu su lenkais buvo įstaitę patčioje Maskvoje. Dar geriau šią progą išnaudojo jaunasis švedų karalius Gus-

tavas Adolfas, garsiausias iš visų švedų karalių. Jam tai ir pasisekė padaryti iš visos Baltijos švediską ežerą, arba kaip jis vienoje kalboje išsireiškė, upelių tį, per kuri nelengvai rusai galėsia perškoti.

1617 m. tarp švedijos ir Maskvos buvo pasirašyta Stolbovos taika, pagal kurią šiaurinė Baltijos jūros ervė atiteko švedijai. Jei daugelis švedų bajorų nesuprato, kokios reikšmės tos pelkėtos, miškingos ir ežerai nusagstytos sritys galėtų turėti pačiai švedijai, tai to negalima pasakyti apie patį Gustavą Adolfą. Skaitant juo laisvus ir kalbas tiesiog stebėtis reikia, kaip gerai jis vertino esamą situaciją ir net numatė įvykių eigą. Štai savo kalboje parlamente sąryšį su Stolbovos taikos pasirašymu jis kaip kalbėjo:

Tai gi atrodo, kad pats Dievas gamtos pagalba norėjo mūs įs pargale apsaugoti nuo mūsų klaidingų kaimynų, rusų. Dievas tikrai mums davė geresnės sąlygą vesti karą, jei jis — Dieve saugok — vėl kiltų. Mums dabar atidarytas kelias karo ir transporto laivais į Ladogos ežerą Nevos upe, o Volchovo upe mes galim juos

(Nukelta 1 psl.)

ŽVILGSNIS Į TOLIMĄ ŠIAURĘ

Debesys ties Baltijos jūra — Trys didieji: Gustavas Adolfas, Petras ir Stalinas — Mūsų interesai

VINCAS TRUMPA

Atrodo, kad konfliktas tarp švedijos ir Sovietų Sąjungos dėl švedų lėktuvo Catalina pavosimo virš Baltijos vandenų pasibaigęs taip, kaip pasibaigę panašūs konfliktas tarp La Fontaine pasakėtos eriuo ir vilko. Ir dar kartą prisels paktotai seną išmintį: stipresnio užmačios yra ir geresnės. Prasiškaltimo jog įrodyti diplomatinio keliu berods dar niekada tarptautinės teisės žinovams nėra pasisekę.

Tačiau kai mūsų gražiosios Baltijos vandenys pradeda drumstis, mes kartu su dainium Maironiui savo sieioje kar tojame:

Išsilypus plačiai Vakarų vilnimis

Man krūtine užliek savo šalta banga...

O tie vandenys drumsčiai ne dėlto, kad tos bangos praryja vieną ar kitą lėktuvą. Ši kartą audra į Baltijos jūrą artėja iš tolimosios šiaurės, kur ilga Botnijos įlanka pranyksta Suomijos, švedijos ir Norvegijos miškuios ir Laplandijos elnių ganyklose. Ilgus šimtus metų ten gyveno žmonės, kurie

skandinavams ir vakarams būvo žinomi lapų vardu (laplandiečių), rusams gi tai buvo kartų ir samojedai.

Tie lapai arba samojedai buvo egzotikos mėgėjų, romantių ir mokslui atsidavusių žmonių objektas. Jokių ypatingų politinių problemų jie nenorėjo sukelti. Gyveno sau tarp tų jų valstybių pasidalinę ir turbūt mažą multų, pasų ir kitokių sienos perėjimo taisyklių bebadai.

Bet štai šiais metais kovo mėnesį Murmanske įsikūrę "Lapų revoliucinis išlaisvinimo frontas". Ir pradėjo jį skelbti apie žmogaus išnaudojimą žmogui, apie švedijos, Norvegijos ir Suomijos jungą ir imperializmą ir apie reikala išlaisvinti, sukurti savo tarybinę respubliką ir iesti į draugiškų sovietų respublikų sąjungą. Tas frontas (vis tie nelaimingieji frontai) sudarė ir konkrečią programą: į tų Laplandijos SSR (samojedų jų dabar nebėradina, gal dėl konkurencijos baimės) turėtų lei-

ti: iš Suomijos — Laplandija su 118.000 km. iš švedijos — šiaurinės Botnijos sritis su 106.000 kv. km., iš Norvegijos Finnmarko ir Tromso sritis su 74.000 kv. km.

Bet tam frontui, atrodo, rūpi ne tiek lapų laisvė ir tie didžiuliai plotai, kaip švedijos geležis ir nikelis, kurie labai gerai derintųsi su Špicbergeno anglies kasyklomis ir su Čibinskio žemės turtais (Kolos pušis). Atrodo, prie šio gražiausio karnio netruksta ir priekonių. Kaip tik birželio 15 d. švedijos karalius šioje srityje atidarė vieną didžiausių pasaulio hidroelektrinių stočių. Tai, esa, tikras technikos stebuklas. Kodėl jau nebūtų galima duoti Didžiojo Stalino vardą, kaip kadaisė carų laikais suprojektuojamam Baltijos — Baltosios jūros kanalui. Ten dar reikėtų vergų lavonais kanalo pakraščius nusėti, o čia jau gatavai 2.000 švedų darbininkų darbas padarytas.

Ir visa tai lapų išlaisvinimo vardu! Tikrai ir tikslas gražus. Ir simpatijų ir gal net pagalbos iš kairių galima sulaukti.

Juk paprastai užtenka tik gražiai meluoti.

II.

Būtų visa ta istorija gal ir idomus pasisakytumas, jei toji Lapų SSR nebūtų viena grandinė iš ilgo rusų tautos žygio į šiaurę, kuriu žymusis rusų istorikas Platonovas buvo pašventęs gražią studiją. Prasižėdė jo ji nekalta, kaip ir dabar (ką nors išlaisvinti), pravoslaviškų vienuolynų kūrimu. 1251 m. buvo įkurtas Valamo vienuolynas ant Ladogos ežero kranto. Po šimto metų išdygo Muromo vienuolynas ant Onegos kranto, dar po šimtmelio Solovjocko vienuolynas Baltosios jūros saloje. Tai tik patys žymieji. Mažesnių jų buvo prisagstyta be galo daug. Tai kas, kad kairieji jų giandie pavirto kalėjimais ir koncentracijos stovyklomis. Rusų dvasia juose pasilikio.

Toji ekspansija į šiaurę ėjo pirmiausia iš pono Didžiojo Naugarado (gaspodin Veliki Novgorod). Ir ilgokai ji nesustikio su jokių žymesnių pasipriešinimu, nors antroje Baltijos jūros pusėje gyveno labai karinga ir nuotykius mėgstanti tauta, kuri Vakaruose buvo pravardžiuojama normanais, o Rytuose variagais, rusais ir kitais vardais. Ir juos viliojo nesimpatiingai šiaurės plotai, kur ir Dievo žodis dar nebuvo

numeštą, kur-ir puikių kallių surišti su trimis vardais: Gustavo Adolfo, Petro Aleksiejevičiaus ir Stalino-Džugašvili. XVII a. pradžioje Maskvos valstybė buvo sukrėsta dinastinių kovų ir vidaus revoliucijų. Tai vadinamas "smutnos vėmia" (liūdnas laikas) laikotarpiu Rusijos istorijoje. Pasinaudodami šia progą net ir mūsų bajorai kartu su lenkais buvo įstaitę patčioje Maskvoje. Dar geriau šią progą išnaudojo jaunasis švedų karalius Gus-

tavas Adolfas, garsiausias iš visų švedų karalių. Jam tai ir pasisekė padaryti iš visos Baltijos švediską ežerą, arba kaip jis vienoje kalboje išsireiškė, upelių tį, per kuri nelengvai rusai galėsia perškoti.

1617 m. tarp švedijos ir Maskvos buvo pasirašyta Stolbovos taika, pagal kurią šiaurinė Baltijos jūros ervė atiteko švedijai. Jei daugelis švedų bajorų nesuprato, kokios reikšmės tos pelkėtos, miškingos ir ežerai nusagstytos sritys galėtų turėti pačiai švedijai, tai to negalima pasakyti apie patį Gustavą Adolfą. Skaitant juo laisvus ir kalbas tiesiog stebėtis reikia, kaip gerai jis vertino esamą situaciją ir net numatė įvykių eigą. Štai savo kalboje parlamente sąryšį su Stolbovos taikos pasirašymu jis kaip kalbėjo:

Tai gi atrodo, kad pats Dievas gamtos pagalba norėjo mūs įs pargale apsaugoti nuo mūsų klaidingų kaimynų, rusų. Dievas tikrai mums davė geresnės sąlygą vesti karą, jei jis — Dieve saugok — vėl kiltų. Mums dabar atidarytas kelias karo ir transporto laivais į Ladogos ežerą Nevos upe, o Volchovo upe mes galim juos

VLIKas paskutiniu laiku taip nusipolitikavo, jog atrodo bus praradęs tikėjimą į greitą Lietuvos išlaisvinimą.

Prieš pusmetį, kada dar nebuvo sudaryta Vykdomoji Taryba, Paryžiuje nusamdė butą, sumokėdamas milijoninę nuomą, pirmyn už kelis metus.

Vadinasi, Vykdomoji Taryba turės „pelėti“ Paryžiuje kelis metus.

Bet kada toji Vykdomoji Taryba Paryžiuje susirinks į išnuomotą butą, dar neaišku. K. Zalkauskas, naujasis jos pirmininkas buvo pasiryžęs energingai imtis už darbo, prieiti prie greitesnio su diplomatais susitarimo ir pačią tarybą sudaryti tik iš trijų asmenų.

Bet iki šiam laikui nerandama trečiojo asmens.

Bląskomasi tarp Bačkio, Brazaio, Ivinskio ir Turausko...

Jei tvirtinsime, kad New Yorko apylinkėje nėra lietuvių kultūros namų, kuriame kultūrininkai galėtų susirinkti pabendrauti, labai apsiriksime.

Tikrumoje tokiais kultūros namais yra pasidariusi P. Lapienės vasarvietė Stony Brook, kur visad galima užtikti gražų būrelį kultūrininkų: rašytojų, poetų, dainininkų, studentų, ir visuomenės veikėjų besilaisviančių nuo sunkaus darbo fabrike.

Vakarais čia diskutuojama įvairiais aktualiais klausimais, o šeštadieniais ir sekmadieniais turima malonumo pasiklausyti koncerto.

P. Lapienė pasisekė padaryti didelį darbą, subūrinant kultūrininkus po savo vasarvietės stogu, kurių vis didėnės skaičius pareiškia norą vasaroti jos vasarvietėje.

Veltui bandytumėte sužinoti, kas yra Sovietų Rusijos teisingumo ministras.

Neiškokite. Teisingumo ministro Rusijoje nėra jau nuo 1917 metų.

Teisingumas (!) Rusijoje yra prižiūrimas politinės policijos viršininko, kuris nuo 1947 metų eina vidaus reikalų ministro pareigas.

Tad ima juokas, kada čionykščiai komunistai bando krikukuoti Amerikos teisingumą... paneigdami teismų nepriklausomumą...

Gal idomu būtų pažūrėti, kas atsitiko su visais tais politinės policijos viršininkais nuo 1917 metų?

Visi, išskyrus Dzeržinskį, Unschiht, Jagodą, Ježov... buvo likviduoti, kaip ir pirmasis prokuroras Krylenko.

Koks Rusijoje viešpatuoja teisingumas, spreskite patys.

Stalino maršalas Rakosovskis, vadovaujantis lenkų armijai, davė įsakymą armijai išnaukti visus „ridikėlius“.

Šios taktikos laikomasi ir kitose satelinėse valstybėse.

Kad geriau galima būtų suprasti šį įsakymą, reikia atsiminti, jog ridikėliai turi raudoną žievę, bet baltą vidurį...

Vilniuje dabar pasakojamas toks anekdotas.

Vienas iš mokytojų klausinėjo mokinių:

— Kas yra tavo tėvas?

— Stalinas! — atsako vaikas ne mirkterėjęs.

— Kas tavo motina?

— Lietuva!

Mokytojas pagiria vaiką už tokį patriotiškumą ir atsakymus ir dar paklausia jo:

— O ko tu labiausiai norėtumei?

— Kad tėvas paliktų motiną ramybėje.

Užėjus vasaros dideliems karščiams, kada nebūna didelių įvykių, žurnalistai dažnai išsilaikuoja „jų gyvytes“ ir pradeda apie jas rašyti.

(Nukelta 16 psl.)

Kad ir kaip besipirštų visokie internacionalai ar kosmopolitizmai (gal ir neišvengiami ateities pasaulyje), tačiau lietuviškos dvasios jie nežavi. Savasis lietuviškumas, išaugęs iš biologinio ir dvasinio ryšio su sava žeme, glūdi kiekvienoje mūsų lastelėje, sruvena kiekvieno gyslose. Gyvas mūsų tautinės praeities pakilimas, tartum amžinai šlams lietuviškose girsiose vėjas, atgema naujose kartose, kad jaunosios sielos pasektų seną, didingą lietuviškos buities pasaką.

Balys Sruoga genialiomis poetinėmis bei dramatinėmis priemonėmis pažadina grauliusis jausmus ir verčia skaitytoją sustoti ties mūsų tėvynės dažnai tragiška būkle įvairiais istoriniais praeities laikotarpiais. Jis verčia, pajusti, kad tėvynės melės šiluma galvina bei ugdo lietuviškus charakterius, sugebantių pasipriešinti tėvynės pavergėjams, atkakliai kovojantiems už tautos garbę.

Kazimiero Sapiegos autorius sumanias iškelia vieno istorinio laikotarpio, visą lietuvišką charakteristiką, tėvynės melės šviesoje. Tai pagrindinė tema. Visos kitos temos, gyvenimiškos, realios, plasdancios energija ir veiksmu, tėra pagalbinės temos, salutiniai motyvai, darniai gravituoją aplink tėvynės melės temą, ją ryškina, pabrėždami. Tėvynė — neįkintama absoliuti vertybė, kurią veikalo herojus įvairiomis kintančiomis priemonėmis pažįsta, supranta, išlieja į jos konkrečią būitį, sutampa net su jos abstrakčia idėja.

Tėvynės melės spinduliavimas šuvelinėja ir visas B. Sruogos pasirinktos temas. Savo idėjomis, stiliumi, charakteriu, pjesimo, priemonėmis jis dvelkia tyra ir gaivia lietuviška dvasia.

Kazimierą Sapiegą autorius pavadino istoriška kronika. Taip, kronikos čia gausu. Šiai kronikai Sruoga nepagaliojo įvairių meninio grožio formų. Šis draminis veiklas mums čia idomus literatūriniai atžvilgiai.

Veiksmas vyksta XVII šimtmečio pabaigoje Lietuvos-Lenkijos valstybėje. Lenkiška įtaka vis veržlesnė, galingesnė, ypač reikšmės per vis labiau išgaulinčią lenkišką bažnyčią. Karalius Sobieskis miršta, krašte nėra tvarkos, valdininkijoj, dvasiškijoj, kilmingųjų luome reikšmės aukščiausio laipsnio korupcija. Bajorai, smukę moraliskai ir materialiskai, riejasi

si dėl valdžios. Karaliaus sostui siūtos prancūzai, sakalai, rusai. (Krašto valdantiųjų luomų degeneracijai kietai pasipriešina Didysis Lietuvos etmonas ir Vilniaus vaivada Kazimieras Sapiega. Sapiegos — Lietuvoje vyravusi bene paskutinė lietuviškų didikų šeima, kurioje reikėsi atkaklus, nesisuodas jokioms svetimoms įtakoms mūsų protėvių kraujai. Bajorija Sapiegos nekencia, prieš jį kovoja. Kovos priemonės jų nevaržo. Lietuvos valstybės smukimo metu Sapiegos dvasios stiprybė ir politinė galia pykina išsigimėlius ir nesupratusius kunigaikščius, bajorus ir plikbojorius, kurių lietuviškąjį golviojimą nustelbia svetimos idėjos. Bajorai sukiudo Sapiegą užsidėti karališkąją karūną, dargi pūdinėja jį ginkluotomis pajėgomis. Sapiega lieka vienas. Tarp Sapiegos ir jam priešinčių bajorų, vadovaujamų kunigaikščio Oginskio ir Vysniaveckio, vyksta ginkluotos susirėmimas. Sapiegos sūnus Mykolas pūdimas ir nelaisvė ir girtų bajorų nužudomas. Sapiega si paskutinioji nelaimė galutinai palaužia.

Visos šioje „istorinėje kronikoje“ temos išryškinaamos su autoriu būdingu aštrumu ir kondensuotumu. Gyvai parodomos karaliaus Sobieskio žmonės Marysenkos intrigos dėl sosto. Taiklia satyra plakamas lenkų dvasininkų rietenos savo tarpe, jų gobšumas, piktos ambicijos, neapykanta Sapiegai. Valdžiai ir negailestingai autorius piešia bajorų abuojumą, pavydą, išaugusį iki žveriško Sapiegos sunaš nužudymo.

Šis 4 veiksmų, 9 paveikslų, veiksmas — ryškus spalvingumu, vietų ir veikėjų turtingumu. Pavieksluose matome karališkųjų rūmų gyvenimą, seimų užkulis, bajorų stovyklas karo lauke. Regime Vilnių, Rasenius, Varšuvą, Krokuvą. Girdime minios giedojimą bažnyčioj, stebime prieirinkiminį susirinkimą šventoriuje. Minia triukšmauja miestelio aikštėje. Girtuokliavimas, muštynės kaituliojasi su dainomis. Visas tas masyvus, plačios apimties veikėjų bei jų poelgių diapazonas yra viena ryškiausių šio veikalo savybių.

Veikėjai dažnai teparodomi vos keliomis miaputėmis, intensyviais jų charakterių pasireiškimais momentaliai. Marysenka — naivi garbėtroška. Mūsų sūnus Jokūbas — simpatingas

Dr. G. J. Zidonytė-Vebrienė

arogantas — „filosofas“. Vieniulis karmelitas basakojis — kruopštus ir veržlus žemiškų gėrybių rinkėjas. Sruoga išveda scenon ir lietuvi kunigą Malakauską. Ši žviesi asmenybė lietuviškos idėjos brangina ir ją gina. Malakauskas dar tebėra tikras lietuvis, nepaklusnus lenkų bažnyčios atstovų politikai Lietuvoje. Jo besalyginis lietuviškumas nuolat diktuoja jam, kuriuo keliu eiti lietuvių bei susikurtus su lenkiška krikščionybė. Kai vietinė bažnytinė valdžia savivališkai viešai Sapiegą prakeikla, Malakauskas tam prakeikimui priešinasi ir demonstratyviai vyksta į Sapiegos tą pačią dieną suruoštą šauktinį puotą.

Būdingiausias ir esminis veikėjas yra pats Kazimieras Sapiega. Visą šio Lietuvos bajoro gyvenimą lemia tauri nesintereisuota tėvynės melė, kuri suveda jį į konfliktą su visais asmenimis ar luomais, pasidavusiis svetimoms įtakoms ir pasireiškusiems nelstikimybė Lietuva. Sapiega niekam nepataikauja. Jis nepaiso vis labiau įsiviešpataujančios dvasiškijos, kurios žodžiais tariant, Sapiega esąs „ne pakildusis avelė, o užsišpyres avinas“. Jis, drįstas laikyti savo kariuomenę bažnyčios dvaruose, nemokąs jai duoklės ir kitaip prieš ją maiš-

taujas, jo įtakoje Lietuva grįžtanti į „pagonybę“.

Sruoga Sapiegą idealizuoja. Aišku, šiame idealizavime atspindi paties autoriaus kilniausios mintys bei troškimai, papuošdami istorinę tikrovę šven tadiniais iškilmingais drabužiais. Paskutiniame paveiksle, didingiausiame savo tikėjime į Lietuvos nemarumą, Sapiega galisai pervaletu tesuprątes į kokį kančios kėlą atėjusi tėvynė Lietuva. Perilgai jis Lietuva laikę didikų, tauriųjų bajorų žeme. Bajorai, gi yra parsidavę, suniekėję, nepasidalinę tėvynės grobliu.

Bajorijai su dvasiškia kovojant prieš Sapiegą, šis pasijunta visiškai vienšas, atitrūkęs nuo savo luomo, kurs nesulaukoma rieda į nautautėjimą. Ne vien valstybininkas, bet ir lietuvis, suaugęs su savo krašto giriomis, laukais, žmonėmis, Sapiega savo gyvenimo pabaigoje staiga supranta, kad Lietuva beliko vienintelė tvirta jos atrama — laudis, kurioje dar galinti išsilaikyti lietuviška dvasia. Jis skaudžiai išgyvena neužtektinai mylėjęs liaudi, paprastus žmones, kurių eslose, nupurčius šūksles ir plutas, atspindi žydrasai tėviškes dangus.

Balio Sruogos talentas sugėba įrodyti, kad Sapiegos troškimas išplėsti Lietuvą iš svetimų idėjomis persiėmusių ir tautinės savigarbos nustojučių

bajorų, nėra jo asmeniškas troškimas, o visos Lietuvos galvalingas skundas. Tartum senovės valdila, dievų apdovano tas nepaprasta jausmo ir praregėjimo galla, Sapiega susigraudinęs ir kenčias tėvynės kančiomis skuba visa išsakyti, ką jam tėvynė alpdama Golgo tos kančiose priaimanavo.

Bajoro Sapiegos tautinis sąmoningumas, jo demokratinė pažūra į lietuvių laudies reikšmę valstybei išlaikyti — tai paties autoriaus gilaus tikėjimo į Lietuvos prisikėlimą iš ralska.

B. Sruoga šiame veikale nau doja visas poetines priemones. Jo stilius, lyrinis bei dramatinis momentai, visa veikalo medžiaga ir jos interpretavimas tarnauja autoriaus iškeltai idėjai — lietuviškos stiprinimui.

Kazimieras Sapiega rašytas eilėmis. Autorius var toja penktapėdį jambą, griežtai laikosi ritmo. Ir teatruiratai beliko vienintelė tvirta jos atrama — laudis, kurioje dar galinti išsilaikyti lietuviška dvasia. Jis skaudžiai išgyvena neužtektinai mylėjęs liaudi, paprastus žmones, kurių eslose, nupurčius šūksles ir plutas, atspindi žydrasai tėviškes dangus.

Ypatingo išpūdžio suteikia veikalo pabaiga. Ji yra simbolistinė, išpėjanti, bet kartu švie si, didinga. Mirštą Sapiegą nujaudia Lietuvos tragišką lem tį, bet kartu tiki jos didvyrišką, ateitimi, jos nemarumą.

Autorius šį veiklą pradėjo rašyti paskutinėmis nepriklausomos Lietuvos dienomis, o baigė — 1941 m., pirmosioms vokiečių bomboms krentant Vilniuje, kai iš bolševikiškosios okupacijos Lietuvai buvo lemta patekti į vokiškąją. Balys Sruoga, mūsų taurusis poetas, didis tėvynės mylėtojas, Kazimiero Sapiegos asmeny įkūniją visas savo viltis ir nepalaužiamą tikėjimą Lietuvos laisvę, šviesia lietuvių tautos ateitimi. Stutthofio kankinys negalėjo palikti gražesnio testamento mums ir visai kovojančiai Lietuvai.

Šio puikaus veikalo išleidimas — „Terros“ knygų leidyklos nuopelnas. Knyga išleista labai skoningai. Alb. Bielskio pieštas viršelis darniai siejasi su veikalo turiniu. Knygos gale patalpinta J. Blekaitio studija apie B. Sruogos dramaturgiją.

Kazimieras Sapiega — viena iš gražiausių ir vertingiausių lietuviškų knygų. Tai retas ir brangus literatūrinis laimėjimas.

Nauja Aleksio Rannito studija apie Čiurlionį

Meno istorikas Aleksis Rannit, kuris tarptautinės meno spaudos skaitytojų sistemai gal supažindina su lietuvių kultūros laimėjimais, įtakingame moderninio meno žurnale La Biennale (Nr. 8, 1952) paskelbė naują staipsnį apie M. K. Čiurlionį („M. K. Čiurlionis — un pittore astratto prima di Kadinsky“ — „M. K. Čiurlionis — vienas abstraktus tapytojas prieš Kandinskį“).

Minėtas labai puošnus žurnalas, kurį leidžia tarptautinis meno istorinis institutas „La Biennale di Venezia“, išleista italų, anglų ir prancūzų kalbomis ir A. Rannito studija jame tilpo italiskai su prancūziškais bei angliškais komentarais.

Aleksis Rannit mato Čiurliony nepaprastai idomų bei revoliucinių moderninės meno istorijos reiškinį, kuris šalia savo simbolistinių darbų buvo pirmas dailininkas surrealistas, pirmas metafizikas (Pittura metafisica) ir pirmas abstraktistas.

Ypač išdėstytas paskutinis faktas. Abstraktaus stiliaus, kūrėju kildinajam skaitomas rusų tapytojas Wassily Kandinsky, kuris pirmąjį abstraktųjį paveikslą sukūrė 1911 metais, tada kai Čiurlionio nebuvo gyvyjū tarpe. Čiurlionis čia nebūdamas jokių meninių programų skelbėjų abstraktųjį formavimą pradėjo kultivuoti jau 1904 metais.

Aleksis Rannit čia pat nurodo koncepcijos skirtumą tarp Kandinskio ir Čiurlionio. Pirmojo abstraktizmas nukreiptas prieš gamtą, prieš objektą iš viso, ir todėl jis priskaftomas prie non-objectiv art reikšėjų, tuo laiku kai Čiurlionis prėjo prie abstrakčio apipavidalinimo išeidamas iš gamtos.

Straipsnį iliustruoja 3 Čiurlionio sonatų reprodukcijos ir tapytojo portretas. —Lituaniškosios myletojai gali šį žurnalą užsisakyti per Stechert & Hafner, Inc., 31 East 10 Street, New York 3. N. Y.

ATITAIŠYMAS

Vienybės Nr. 26 tilpusiam straipsnyje apie Adomą Gaidiką įsiterpę keletą nemalonių klaidų, kaip tai: turi būti „išreikšia Lietuvos mistinė didybė“, bet ne „mislinė didybė“, „iš tiesų panteistas Gaidikas nėra krikščionis...“, bet ne „pateistas Gaidikas...“, „Jis yra menininkas, kuriam meno kūrinys, brestas panašiai, kaip jis pats, tampa magiška runa, bet ne „magišku kūnu“.

Be to, straipsnyje pradžioje buvo iškraipyta autoriaus pavardė, turi būti ne Aleksis Rannit, bet Aleksis Rannit.

Pagaliau, A. Gaidiko paveikslai kiliš spausdintvės darbininkai dėdami į mašiną apvertę aukštytyn kojom...

Dėl visų šių nemalonių klaidų atsiprašome straipsnio autoriaus A. Rannito, prof. A. Gaidiko ir skaitytojų. Red.

VILIUS BRAZVILIUS

KALORIJOS IR DOLERIAI

P A M R I A

DEMOKRATAS

BALYS GRAZULIS

Atleistas iš darbo fabrike, buvęs policininkas Traška gavo darbą tabako ūkyje. Savininkas įkurdino jį vienšai apgriuvusiame namelyje. Apsidairė Traška ir mato, kad namelyje būtų vietos dar keliems vyrams. Kitą dieną sužinojo, kad ir darbininkų reikia. Tą patį vakarą parašė laišką atostogaujančiam studentui Stasiuliui. T i k a t v y k u s Stasiulis parašė kvietimą bendrabūi karininkui Raubiui. Raubys atsikvietė mokytoją Laukį, o Laukys savo pažįstamą Jurkaitį atviliojo. Šis atvažio paskutinis po poros savaičių.

— Pristatau jums naują kolektyvą nari, būsimą respublikos prezidentą poną Jurkaitį, — juokavo Laukys, įvesdamas atvykėlį.

— Ačiū, ačiū — nei rimtai, nei juokais lankstėsi Jurkaitis.

— Kolkas jis tebėra nežymus demokratinės partijos veikėjas, bet... pakelui į lyderius, — užbaigė Laukys.

— Visa respublika! — tarškėjo Jurkaitis. — Visi būtiniausi organai! Netvarka — ir po-

licija už kalnieriaus! Nusizengė — valandą su kastuvu! Apduok draugą — teisės studijas bylele sudarys.

Šviesos žibūrys, — stuktėlėjo Laukiui į šoną, — na, politika ir religija, nes esu gliai tikintis, — sau, į krūtinę pirštu dardamas užbaigė.

Visi skaniai prasijuokė ir sėdo prie stalo tą įvyki alučiu aplaistyti.

— Tik tas žodis „kolektyvas“ man nepatinka. Bolševizmu kvepia! — gurkšnodamas alų raukšlėsi Jurkaitis. — Geriau skaičiuosime „demokratinę bendruomenę“.

— O gal respublika? — juokėsi Stasiulis.

— Nieko prieš, nieko prieš, — sutiko Jurkaitis. — Aš rimtai vyrai. Toks susibūrimas — geriausia demokratijos mokykla. Kiekvienas pasirodo, kiek jis demokratiniam gyvenimui pribrėndęs.

Kitą vakarą Jurkaitis dar dairėsi, klausėsi, o šeštadienį pradėjo veikti. Po vakarienes Traška išsiėmė užrašų knygutę, paskaičiavo ir pasakė, kiek už savaitės maistą išeina. Valgė visi bendrai, o gamino val-

gi vis kitas iš eilės. Traška čia lyg vyresniuoluo tų. Niekas dėl to žodžio neturėjo traukę pinigų ir dėjo ant stalo. Tik Jurkaitis nepatiko.

— Demokratija mėgsta kontrolę, o mes čia apyskaitos negavom, — pareiškė jis. — Neįsijauškit, as neįtarinėjū, bet to reikia. Pratinkimės būti demokratais, vyručiai. Prašau visus kvitus ant stalo.

Laukys mėgino protestuoti, kad tarp draugų taip netinka, bet Jurkaitis jį nutildė.

— Jei esame demokratai, tai taip ir elkimės. Pratinkimės, kad tėvynė ant sveikų pamatų atstatytumėm. Kai grįšim...

Matėsi, kad Traška išsijėdė, bet nesakė nieko, padėjo kvitus ant stalo ir išėjo. Nesmagu jį kieltis, tik Jurkaitis ramiausiai sąskaitas apžiūrėjo. Ir vis kalbėjo:

— Sakau, vyručiai, mokykimės. Būkime demokratais pilniausioje smulkmenose, tik tada galėsim sau didesnius darbus patikėti. O ju bus! Atstausim tėvynę ne tokią, kaip buvo. Ne policijos lazda, bet tyra, graži, krikščioniška demokratija valdys. Žinoma, Traška doras vyras, bet... kas jį vyresniuoluo išrinko? o mes pakentam. Jei pakėsim šį, pakėsime ir kitus, svarbesnius dalykus. Ir vėl turėsim diktatūrą Lietuvai! Prieš primetą valdžią

aš visą amžių kovojau, netylėsiu ir dabar.

— Kad jis čia pirmasis įsikūrė. Savaimė... pastebėjo Laukys.

— Štai kas baisiausia! Savaimė! Savaimė vergais paliksim. Aš neagituojau, bet, žinote,—policininkas! Visokia prie spauda remiasi policija. Pamatykit, dar tik pradžia.

Po valandėlės grįžusiame Traškai Jurkaitis visų vardu pareiškė nepasitikiėjimą. Visų pavidimo neturėjo, bet vistiek pareiškė. Nustebę vyrai nei užprotestuoti nesusėję, kai Traška džiugiai atsistatydino. Nei šis, nei tas vyrams darėsi, bijojo Traškai net į akis pažvelgti.

— Rinkim, — spyrtė Jurkaitis.

— Ką čia rinksi, — numojo ranka Raubys.

Rinko nerinko, bet Jurkaitis liko vyresniuoluo. Traška jį pasiūlė ir niekas nepasiskė prieš. Tegul būna, jei nori. Ir taip namuką užvaldė demokratija.

Pirmuoju naujos valdžios darbu buvo tarnybos lapo sudarymas. Lape tebuvo keturos pavardės.

— O kas pietus penktą dieną vėrs? — pasiteiravo Raubys. — Ir to klausia karininkas! Žinai juk, kad prastas tas viršininkas, kuris pats visus darbus dirba.

Raubys susiraukė ir nutilo.

Ne, su nauja valdžia nepasigincysi. Žodį prieš, ir jau ne demokratas. O valdžia buvo veikli ir tvirta. Būdavo, derasi, ką pietų virs, o dabar viskas lengviauėjo. Ar kam patinka, ar nepatinka, o vyresnysis nustato. Bendruomenė, prisitaisyti reikia. Ateis, būdavo, šeimnininkas vyro kokiame darbu vakare, ir jau ginčai, kol savanoris susiranda, o dabar pasikyrė ir eik. Kartą Traška mėgino pasipriešinti.

— Aš aną kartą dirbau, — niurzgėjo.

— Aš paskyriau, — pakėlė balsą Jurkaitis. — Nemanyk, kad rinktos valdžios nereikia klausyti. Kas neklausio, tas griaua demokratiją!

— Matot, koks demokratas, — tėsė jis Traškai išėjus—Fašistams kaip šunelis tarnavo, o prieš demokratiją jau šiausia si. Oi, daug mums mokyti reikia...

Kentė vyrai ir pasisakyti nedrįso. O ką tu su juo, dar laikraštyle išterilus. Pagaliau, reikia ir mokyti...

Būdavo, grįžė iš darbo prausiasi vonioj iš eilės ar be eilės viršininko nebodami, o dabar Jurkaitis visada pirmuoju.

— Žinau, kad jums nepatinka, — dėstė jis, — bet reikia pratintis savo išrinktuosius atstovus gerbti. Diktatorių iš bal-

mės garbina, o demokratijoj iš pagarbos pirmenybę užleidžia. Mokykitės, vyručiai.

Kalti ir susigėdę, vyrai tylėjo. O ir kritikos valdžia neapkentė. Išsijūojai — ir jau vienybės skaldytojas...

Visa savaitė po demokratinę valdžią praėjo be žymesnių nesupratimų. Tik šeštadienį nelabai suko užvirė. Tuoj po pietų susidarė proferansukas, prie jo, kaip gerai laikais, atsirado bonkute ant stalo. Valdžia buvo rūpestinga ir išradinga. Nuo šios pramogos tik vienas Raubys pasitraukė. Nežiūrėjo, kad bus nebendruomenišku tipu apšauktas. Sakė negalįs gerti, skilvis neprima. Tačiau Laukys žinojo, kad cento išleisti nenori, nes mieste jo šėsių asmenų šeima skursta.

— Po centą! — žvilgtelėjęs į lapą ant stalo nustebo Laukys.

— Mes lošdavom po dešimtą dalį. Ne tie laikai ir pinigai.

— Nenori, neloški! — atkirto Jurkaitis. Jis buvo porą stiklėlių jau išmetęs, ir karingumas kaip tik stiprėjo.

— Bet kad per daug, iš tikrųjų, — nedrąsiai įsikiso Stasiulis.

— O kas tavęs klausia! Rėžė Jurkaitis.

(Nukelta 16 psl.)

DEMOKRATAS

(Atkelta iš 5 psl.)

— Tai ar nei žodžio pasakyt negalima? Ant savo pinigų aš ponas! — pasišaušė Stasiulis. — O ir tolerancija. — tai vienas iš pagrindinių demokratijos dėsnių.

— Pamanykit, klausinis vištas pamokys! Tolerancija... Suprantama, kad išmintingas žodis toleruotinas, bet kvailiams ir demokratijos priešams žodžio nėra. Tokia tolerancija yra prabanga, kurios demokratija negali sau leisti.

— Neužlaupsi, — priešinosi Stasiulis.

— Tu manai?... Pamatysi, ir demokratija suras tokiems paukšteliams vietelę.

— Reikia, kačetai, ar ne? Tavo demokratija nesiskiria nuo stalininės, štai kas. Ir todėl tai žodžiais ir darbais, — tirsino Stasiulis.

— Tamsta, tamsta! Aš reikalauju atsakyti! Aš bolševikų kraštie sėdėjau... Tamsta kan kinį pavadinai bolševiku!

— Mažai kankino, kad neišmokino, — drožė Stasiulis. — Ir jei nesi komunistas, tai tikras fašistas!

— Aš fašistas! To jau per daug. Mane, visą amžiu su fašizmu kovojusi... nukentėjusi... Draugai, kaip jūs pakendiat? Jūsų pareiga demokratiją nuo tokio šmeižto ginti!

— Sakai, nukentėjai nuo fašistų? Neteko girdėti... ramiai išsikio Laukys.

— Zinoma, nukentėjau. Seniai turėjau skyrus vedę būti, o nekėlė, ne jų plauko.

— Ir manęs ir pulkininkus ne pakėlė, — juokėsi Raubys.

— Negabus, tai nepakėlė, — kirtė Jurkaitis.

— Užteks ginčų, loškim! — bandė raminti Traška.

— O! Patarkys! Ne tie laikai, užmirš, kad su bananu tautiečius lupai. Čia laisvės kraštas, protestavo Jurkaitis.

— Traška pamoko ranka ir nutilo. Tylėjo ir kiti. Laukys padalino kortas. Likęs vienas kovos lauke, Jurkaitis dar užpylė keletą sakinį ir ėmėsi už kortų.

— Profesoras pasibaigė taktiką, bet tuoj po jo nelabasis vėl krosnį užkūrė.

— Prašau po devynis dolerius už maistą. Tiek išeina, — pareikalavo Jurkaitis. — Šią savaitę kiek daugiau, nes va, bonkute ištraukėm...

— Ir man daugiau? Aš negėriau, — nustebo Raubys.

— Tai tavo reikalas, — atsakė Jurkaitis. — Čia bendruomenė, visos išlaidos lygiomis.

— Bet tai neteisinga, — pabrėžė Raubis Stasiulis.

— O kas tavęs klausia?

— Tai ne atsakymas. Ir jei taip, tai pasakyti, kad apyskaitos negavom.

— Ak va, apyskaitos... Reikia, nepasitikiėjimas...

— Prie ko čia tai? Taip reikia, pats sakai: Ir Traškos reikalavai.

— Traška buvo nerinktas, o tam, kurį išrinkot, reikia pasitiki. Bus laikas ir gausit, bet ne tada, kai bet kuriam vaikui pasinorės.

— Zinai ka, ponas Jurkaiti, — lėtai tarė Stasiulis, — tokios demokratijos man nereikia, aš pasitraukiu. Tegul jau mane bolševikai karia, tai nors ne taip skaudu bus.

— To ir laukiau. Gerai, vyru! Bet žinok, kad tokias mes ant juodo lapelio pasizīmėjome. Vienybės ardytojų tėvynė nepakės. Išdėmė! — grąšino Jurkaitis.

— Stasiulis pašoko, bet Laukys pamoko, kad tylėti. Jis priėjo prie Jurkaitio ir tarė:

— Atrodo, Jurkaiti, kad reikės mūsų valdžią verst. Totalistinis rangas joje ismetama. Jurkaitis nustebo ir užsikirto.

— Tai va, pareiškiu tau nepasitikiėjimą.

— Velnio tokią valdžią! — sušuko Raubys.

— O! Sukilimas! — atgavo žadą Jurkaitis. — Iš fašistinio karininko to ir tikėjaisi. Pripratęs verst. Bet klysti, brolau, aš nepasiduosiu.

— Kai dauguma pareiškia valdžią nepasitikiėjimą, demokratine valdžia atsistatydina, ramiai pareiškė Laukys.

— O aš neatsistatydinsiu! Tai sukilimas! Aš kovosiu! Rytai gėimininkas sužinos, kokie paukščiai čia tupi.

— Palikit, vyrų, — pyko Traška, — tegul būna, jei taip

MŪSŲ IR NE MŪSŲ AVANTIŪROS...

(Atkelta iš 4 psl.)

ir spekuliaciją "partizanų krauju". O ką jau kalbėti apie lėšas, kurias prietaringieji tautiečiai užsienyje aukoja Tautai laisvinti ir iš kurių, berods nebeant sudiles centas gal tegalėjo krašto rezistencija pasiekti ir tik tuo atveju, jei tai tarnavo "savam tikslui".

Tai maža dalelė rezistencinių avantiūrų, apie kurias nėra reikalo, nei malonumo kalbėti ir net atsakyti šiuo metu taip, kaip reikėtų rezistencinio darbo šmeižikams, ką matėme Tėvynės Sargų puslapiuose.

KRIKDEMŲ AVANTIŪROS

Jau buvo kalbama ne iš pacios gražiausios pusės apie krikdumus, tai nereikia, kad kas iš mūsų turėtų neaptykantą tai partijai (ir visam blokui) arba neigume jai teisę gyvuoti, kaip tas daroma mūsų atžvilgiu. Užsienio lietuvių gali turėti kokių tik nori partijų, ir jos bus svarbios krašte tiek, kiek išlaisvintasis kraštas panorės. Bet rasdami krikdemų spaudoje tokias pažūras ir rezistencinį darbą ir jo žmones, kaip praėjusį kartą Vėnybėje minėjome, privalome pasisakyti, kaip mes į tokį tūžmą ir šmeižimą žiūrime. Privalome atsiminti ir krikdemų bloko laikyseną mūsų laisvinimo organizacijoje nuo pirmųjų dienų.

Išskyrus iš Aktyvistų Fronto dalies išriedėjusį Lietuvių Frontą (kuris Tėvynės Sargui jau dabar pasidarė trefnas...), kitos krikdemų partijos labai vėlai atėjo į rezistenciją, kurios organas 1944 metų pavasarį gavo Vilko vardą. Jų pirmoji avantiūra buvo sabotuoti rezistencijos vienybę.

Užsienyje krikdemų blokas padaugėjo naujais dalyviais ir, avantiūristiškai bemanėvruojant, pasiekė net pusę Vilko. Krikdemų lyderio pirmininkaujamam Vilkas, kaip minėjome, tris metus neigė krašto rezistenciją ir jos primato dėsni, svajodamas apie seimo, vyriausybės vainiką ir "kompaktinę emigraciją". Ta avantiūra sugniužė ir kita avantiūra žūbtūt pasiekti "valdžios", neva vykdamą krašto rezistencijos pavidimą.

Prasidėjo nauja avantiūra — suskaldyti Lietuvos ministerius diplomatus, paneigti jų tarpusavines veiklos sąrangą, kluodyti darnų bendradarbiavimą tarp visų užsienio lietuvių pozityviųjų pajėgų. Sustiprėjo avantiūra šmeižti ir niekinti, savytarpėje ir svetimiems skelsti fantastiškiausius gandus apie LRS ir kitus rezistencijoje dirbančius žmones. Žmonės gali būti blogi, su ydomis ir po kelias nuodėmes kasdien padaryti, kaip ir daugumas žmonių, kurie begyvendami dar netampa šventaisiais, — tačiau reikalai ir problemos nuo to nepasikeičia. Išskyrus prof. A. Ramūną, rodos, ir krikdemiai neturi tuo tarpu daugiau gyvųjų kandidatų į šventuosius...

Apie Mažosios Lietuvos atstovų į Vilką priėmimą galime ir nekalbėti. Dėl šios specialiai krikdemų bloko tebetiesiamos avantiūros patys mažiausiai apkarto ir suprantama, kad per prievartą nei veržtis nebeporai. Bet žala bendrajam lietuvių tautos reikalui atėityje iš to gali būti didesnė, nei kas dabar pagalvoja.

Neįmanoma išmėtinėti tas visas krikdemų avantiūras. Kad toks niekadėjas kaip aš, arba šimtas kitas mano draugų tokiomis avantiūromis nesididžiuotų, savaime aišku. Tačiau krikdemams to pobūdžio avantiūros patinka, nes jie jas tęsia su stiprėjančia įtampa.

nori. Juk ar nematėt, kaip ištroškę vadovauti...

— Ne, aš su juo prie vieno stalo nesėsiu, — nirsio Stasiulis.

— Kvailystės! — suniekino jį Laukys. — valdžia nuversta ir tvarka atstatyta. Tegu žaunija, o jei nepatinka, tegu atskirai verda.

— Taip ir bus! Su šia gauja nenoriu nieko bendro turėti. Gerai, gėdindien aš pralaimėjau, bet vieną kartą ateis mano diena!

Jurkaitis apsisuko, trenkė duris ir išėjo prasivėdinti.

Ir taip namėli vėl užgrobė kietos valdžios mėgėjai.

Bet nieko iš to nebus — be žalos ir nuostolio bendrajam lietuvių rezistencijos ištangumui. Neatsilpė tat ir Vilko sveikatai, — žmogus jo konvulsijas mato, o Dievas tikriausiai...

GRIOVIMAS AR ATSTATYMAS?

Nieko nebus ir iš tuščio, nepagrįsto tvirtinimo, kad LRS avantiūristai turi vieną tikslą — "Vilką sugriauti". Linksmi na ne tokio tvirtinimo melagingumas, bet greičiau naivumas.

Juk argi dar reikia Vilką griauti, kada jis pats jau kelin tas mėnuo su tokiomis skausmingomis konvulsijomis vos vos kovoja pour son existence pure et simple?

Kam jį begriauti, kai krikdemų avantiūros tiek jau paplovė smėlį iš jo į visas puses emigruojančių lentelių pamato?

Mes jau pernal pranašavome, kad taip pasibaigė "Reutlingeno sustiprinimai" — neišėję smėlį iš jo, nei Lietuvos reikalui. Bet argi galėjo krikdemiai sulaukyti, kuriems atrodė tikty pataisytas prancūzų karalių posakis: — Jeigu be mūsų komandos ir valios, tai geriau niekas. Ir taip eina prie nieko...

Mūsų vienas iš tikslų jau nebe nuo dabar yra — ne griauti Vilką, bet gelbėti atsistatytai visuomeniškai politiniam tremties centrui pridėti keletą naujų lentelių, sutvirtinti, aslą išliuoti, sujungti atsirakinejusias staktas ir padėti atlikti kitokį remontą, kuris vadinasi — pozityviai, sveika,

tremties sąlygomis ir krašto rezistencijos reikalavimams pri-taikinta reforma.

To būtų galima tikėtis iš visuotinės ir tinkamai paruoštos lietuvių konferencijos, kuri tegalėtų būti autoretingas daugelio pirmaelių problemų sprendėjas. Iš praktikos betgi nu-jaučiame, ką į tokius pasiūlymus atsakytų krikdemų blokas. Neatrodė, kad krikdemiai atsakytų nuo savo avantiūrų, apie kurias čia buvo kalbėta. Neatrodė, kad ir rezistencijoje dirbantieji žmonės atsakytų nuo tų avantiūrų, apie kurias augščiau trgi buvo kalbėta.

Bet atrodo, kad lietuvių tremties visuomenė anksčiau ar vėliau įvertins vienų ir kitų avan-tiūras, tuos drąsius ir rizikingus nuotykius. Ir daugiau vyru ir moterų, karių ir civilių, jaunimo ir senųjų jungsis į LRS padalinius. Čia jie nebus šmeižiami už jų pasaulėžiūras, tik bus gerbiami už naują stambiają talką lietuviškajai rezistencijai.

Krikdemų lyderių ir jų negausių sąjungininkų iš kairės šmeižtai bei prasimanymai nu-eis į jiemis skirtą vietą. Juk net p. K. Zalkauskas Naujienose pastebėjo, kad su LRS reikėtų mėginti rasti susipratimą. (Ar tai nebus tas Tėvynės Sargų minjimas masonas, kuris mums niekam nežinant pasiskao už LRS "pripažinimą bendrojo tautinio intereso sumetimais"?.. Juk šiaip ar taip, tai vis dėlto vienas iš ryškiausių Rotary klubo buvusių narių Kaune...)

NAMŲ SAVININKŲ DĖMESIUI!

Mes įtaisome ir pataisome:

šilumos sistema, vandens laidus, maudynes, virtuves ir visus kitus namų įrengimo dalykus Mes pašalnam vadinamas violacijas. Padarydami mažus pataisymus dabar, išvengsite didelių pataisymų vėliau.

Be to, prielamomis kainomis mes dedame stogus, singeliuojame namus, dažome kambarius, koridorius, ir langus iš lauko. Taip pat taisome mūrinių ir medinių namų sienas ir atliekame visus tuos darbus, kurie yra reikalingi aplink jūsų namus, kaip šaligatviai (sidewalks — driveways) ir t. t.

LENGVOS ISMOKĖJIMO SĄLYGOS. KREIPKITES TUO-JAU. DARBAS ATLEKAMAS SKUBIAI IR SĄŽININGAI.

IRWING BARFUS

Licensed Plumbing & Home Repairs

303 SOUTH 4th STREET, BROOKLYN 11, N. Y.

EVERgreen 7-5590

ALBRECHT & KOELBER

MĖSOS URMO PARDAVIMAS

197 NORTH 6th ST., BROOKLYN 11, N. Y.

EVERgreen 8-6322

BŪKIT SVEIKI

VAIKŲ ŠIRDIES LIGOS

Vaikai nėkiek nėra saugesni nuo širdies ligų. Rodos, jų jaunas amžius, bendras organizmo atsparumas ir šiaip natūralus gyvumas turėtų teikti jiems daugiau saugumo, tačiau gyvenime dažnai yra atvirkščiai. Vaikai, yra linkę sirgti visomis tomis širdies ligomis, kurios istinka suaugusius. Dar prie to reikia pridėti žinomas ypatingas vaikų ligas, kurios dažnai neapalenaika jauno organizmo širdies. Tat šiuo atveju pastarieji dar blogesnėje padėtyje. Dar vienas nepatogumas su vaikais tai tas, kad juos kur kas sunkiau kontroliuoti ir tuo — dar mažiau galimybių išsaugoti jų pažeistą širdį. Todėl faktiniai vaikai reikalingi didesnio dėmesio ir geresnės priežiūros iš tėvų pusės.

Staugius reumatizmas pasireiškia tokioje pat eigoje, kaip ir pas suaugusius. Čia ryškias skirtumo nerandama. Tačiau vaikuose neretai pasireiškia ši liga labai lengva forma, kurios tėvai dažnai net nepastebi, o jei ir pastebi, tai nekreipia reikalingo dėmesio. Panašiais atsitikimais šia liga sergantieji vaikai retkarčiais nusiskundžia neaiškiais skausmais nariuose ir šiaip jau kauluose, esti ir mažas temperatūros pakilimas. Šie simptomai kelių dienų laikotarpyje savaime pranyksta, bet paskui ir vėl retkarčiais pasikartoja. Tokius neaiškius skausmus žmonės net praminė "augimo skausmais", kurie, anot jų, reikalingi vaikų normaliam augimui. Mat, jie sako, kaip kūno galinės tįsta, tai ir tokie skausmai reikalingi. Savaime aišku, čia nėra nė krislo tiesos.

Tam tikram laikui praėjus, pastebima, kad kas nors negero vyksta su vaiko širdimi, kad jis, smarkiai zaisdamas, lengviau pridūsta, pavargsta ir kad patį širdis nenormaliai skubiau

plaka. Ištyrus pasirodo, kad tai širdies liga, pareinanti iš tų neva nekalčių skausmų, kurie tikrumoje buvo ne kas kitas, kaip tik lengva forma pasireiškias reumatizmas. Užtat tėvai privalo žinoti, kokia yra tų skausmų reikšmė, ir turi būti budrus.

Vaikų ligos: difteritas, skarlatina, kokliušas ir kitos žałodavo jauno organizmo širdis. Bet tai buvo praėityje, o dabar tai jau tik istorijos lapuose. Šiuo metu medicinai yra žinomos tikslios apsaugojimo priemonės, skiepijant. Todėl tėvai turi savo vaikus tinkamai skiepyti, dar jiems nė vienerių metų amžiaus nesant.

Vaikai dažnai serga tonsilių uždegimu, kuris neretai baigiasi širdies komplikacijomis. Tėvai turi tuo labai rimtai susirūpinti. Prireikus, gydytojo patarimu, reikia leisti tonsilus ir išplauti. Tai pašalins pavojus ateitčiai.

Apsilūpiavę vaikų dantys, ypač, kada pūliai pasireiškia aplink šaknis, neretai sudaro rimtą pavojų pakenkti širdžiai. Panašiais atsitikimais yra būtina kuo skubliausiai kreiptis į dantistą. O dar geriau ir kur kas praktiškiau — tai vaikui kasmet sistemingai tikrinti dantukus.

Tinkamas ir pakankamas poilsis vaikams yra labai svarbus. Tėvai neprivalo to pamiršti. Sveiki vaikai turi neisemiamos energijos, guria jie sunaudoja smarkiai, net iki uždušimo, žaizdami. Tas neretai per daug išvargina širdį ir ją kartais susilpnina visam gyvenimui. Žinoma, tokiais atvejais ilgai, kartais net per eilę metų nieko blogo nepastebima. Bet senstant, pasirodo neigiamos pusės.

Norėdami viso to laiku išvengti, tėvai turi vaikus ypatingai prižiūrėti, nes tai yra jų šventoji pareiga išauginti vaikus sveikus.

Dr. S. Biežis

VAKAR IR RYTOJ

(Atkelta iš 5 psl.)

Okeonografai Anton Brunn stengiasi įrodyti, kad jūrų gyvatės nėra žurnalistų išmisias, bet tikrai yra ir neseniai pasirodžiusioje savo knygoje įrodinėja, jog jos buvo ne kartą žmonėms pasirodžiusios.

Apie jas jau rašė 1539 metais Olaus Magnus. 1656 metais prie Norvegijos krantų matęs vienas norvegų pastorius. 1734 metais vysk. Paul Egede matęs prie Grenlandijos krantų.

Bet, nežiūrint visų tų "matymų", dar jokio okeonografijos muziejuje neužtiknamos baisenybės skeleto.

Laisvei švintant...

(Atkelta iš 3 psl.)

Aš taip pat turiu būti mandagus ir viršininkui atsakau: — Tamsta taip pat pažįsti savo kareivius. Prašau pasirinkti, kurie tinkami.

— Gerai! atsako viršininkas, — ir pasirenka keturis inteligentiškus (jų tarpe abu skyrininkus), kurie iš tikrųjų gali mokytį naujokus, ir vieną Petrosiūnų darbininką, kuris nieko mokytį negali, bet turėjo jaučio balsą ir daugiausia šūkavo prieš kuopos vadą.

Šis man aiškiai parodė, kad viršininkas renkasi ne mokytojus naujokams, bet sukilimo vadus. Atrinkto graži būdu, kad vėl nesukeltų naujo sukilimo. Ir atrinktieji tai gerai suprato. Visi išvažiavo ginkluoti, tik Kaune ginklus padėjo ir po dvi savaites atsėdėjo daboklėje. Tai buvo švelniausias baismė. Šiaip už sukilimus fronte juk baudžiama mirtimi arba ilgamečiu kalemjimu.

Kitą savaitę: PIRMOJI PRIE SAIKA FRONTE

LITERATŪRINĖ NAUJIENA

JURGIO JANKAUS ROMANAS

PAKLYDE PAUKŠČIAI

1 TOMO KAINA \$ 2.20, II \$ 2.40

UŽSAYMAS SUŠKITE LEIDYKLAI

GABŽIA

335 UNION AVE., BROOKLYN 16, N.Y.

Anne M. Sabliskas

Pirmoji Lietuvių CHIROPRAKTORĖ

Ligoniai priimami antradieniais ir ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 v. v. Seštadieniais nuo 1 iki 5 v. v. ir pagal susitarimą

902 BELMONT AVENUE, Brooklyn 8, N. Y.

APlegate 7-4236

Dr. S. Biežis

Dr. S. Biežis

Dr. S. Biežis

Dr. S. Biežis

Dr. S. Biežis

Dr. S. Biežis

Dr. S. Biežis

Dr. S. Biežis

Dr. S. Biežis

Dr. S. Biežis

Dr. S. Biežis

Dr. S. Biežis

Dr. S. Biežis

Dr. S. Biežis

Dr. S. Biežis

Dr. S. Biežis

Dr. S. Biežis

Dr. S. Biežis

Dr. S. Biežis

Dr. S. Biežis

Dr. S. Biežis

Dr. S. Biežis

Dr. S. Biežis

Dr. S. Biežis

NEW YORKO LIETUVIAI GYDYTOJAI

DR. JANINA SNIESKA
(DANTŲ GYDYTOJA)
408 Jay Str. Room 306,
kamp. Fulton Str. (miesto centre)
Ofiso tel. ULster 8-8789
Namų tel. Taylor 7-8231

VALANDOS:
9—12 rytė
2—7 vakare
susitarus
Ketvirtadieniais visą dieną
ir šeštadieniais po pietų
uždaryta.

DR. VACLOVAS PAPROCKAS
1357 Bushwick Ave.
Ofiso tel. GLENmore 5-3094
Namų tel. GLENmore 3-4445
važiuoti Jamaica line iki Chauncey St.

VALANDOS:
12:30 — 2
6 — 8
Sešrad. 10 — 3
Ketvirtadieniais ir šeštadieniais uždaryta

DR. VYTAUTAS AVIZONIS, M. D.
AKIŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS
30 E. 60th St. New York City
Telef. MUrray Hill 8-8677

VALANDOS:
Susitarus: antradi., ketv. ir šešt. nuo 5 iki 8 v. v.
Susitarus: pirm., treč. ir penkt. visą dieną ir šešt. tik iš ryto.

12 Shore Lane, Bay Shore, L.I.
Telef. Bay Shore 3710

PETER GUSTAITIS, Jr., M.D.
87-20 85th Street
Woodhaven, L. I. N. Y.

VALANDOS:
2 — 3 popiet
6 — 8 vakare
Ketvirtadieniais ir šventad. tik susitarus
Tel. Virginia 9-6125

DR. BLADAS K. VENCIVS
(DANTŲ GYDYTOJAS)
499 Grand Street

VALANDOS:
9 — 12 rytė
6 — 8 vakare
Penktadieniais uždaryta
Tel. Ofiso STagg 2-0706
Namų — Jamaica 6-3834

DR. A. PETRIKA
(DANTŲ GYDYTOJAS)
221 So. 4th Street

VALANDOS:
9 — 12 rytė
1 — 8 vakare
Penktadieniais uždaryta
Tel. EVERgreen 7-6868

DR. A. S. KASHLANSKY
DANTŲ GYDYTOJA
222 West 83 St., kampas Broadway, New York City, N. Y.
Tel. TR. 7-9430

JOHN DERUHA, M. D.
Pūslės, odos, kraujo, vidaus ligos ir nusilpimai, Nervai, glendos, užkietėjimai, vidiniai skauduliai.
Apžiūrėjimas ir kraujo tyrimas 3 dol. Priėmimo valandos 10-2 ir 4-9.
128 E. 86th ST., NEW YORK CITY
Virš Lexington Ave. požeminio traukinio stoties. Lengva privažiuoti iš visur. Atskiri laukimo kambariai vyrams ir moterims.

BRETOCOL POWDERS ir SYR. BRETOCOL
Geriant vaistai nuo slogos ir kosulio. Bretocol Powders — 50 c. Syr Breto-col — 3 uncijos 50 c., 8 uncijos \$1.00.
Brooklyno lietuvių kreipiasi į
A. D'ONOFRIO'S PHARMACY
500 Grand St. (Union ave k.) Brooklyn, N. Y.
Užsisakant per paštą kreipitis: 2812 Cortelyou Rd., Brooklyn, N. Y.

GYDYMAS BE VAISTŲ IR OPERACIJŲ
ALBERT SCOLNICK
CHIROPRATOR
1039 Brighton Beach Ave. 385 Parkside Avenue
Brooklyn, N. Y. Brooklyn, N. Y.
Tues., Thurs 9:30 A. M. — 5 P. M. Mon., Wed. 8 Fri.
6-8 P. M. Sat. 9:30 A. M. 5 P. M. 1-4 P. M. 7-9 P. M.
NIGHTINGALE 8-1500 INgersoll 2-8490

POVILANSKŲ BARAS IR RESTORANAS
SALĖ ŠEIMYNNIEMS PRAMOGOMS
158 GRAND STREET
Tel. EVERgreen 4-9737 BROOKLYN, N. Y.

S

ZVILGSNIS Į TOLIMĄ ŠIAURĘ

(Atkelta iš 4 psl.)

perkelti ligi pačių Naugardo vartų... Gi Svyres upe mes galime prieiti prie Onegos ežero ir Onegos teritorijos ir užkariauti visas sritis aplink Nau-gardą, kurios yra geriausios vi-soj Rusijoje, o vėliau galim už-kariauti ir visą Rusijos šiaurę

Mokėjo Gustavas Adolfas i-vertinti ir Rusijos pavojų. Štai kaip jis ją atvaizdavo:

Dievas švedijai suteikė dide-lę malonę, nes rusai, su kuriais mes ilgą laiką buvome neaiškioj ir pavojingoj padėty, dabar tu-ri amžinai apieisti savo plėši-kų lizdą, iš kurio jie mums taip ilgai nedavė ramybės. Rusai yra pavojingi kaimynai, jų žemės išsiliaja tarp šiaurės, Kas-pijos ir Juodųjų jūrų, jų bajori-ja galinga ir gausių muzikų, jie turi daug miestų. Jie gali sumobilizuoti dideles armijas. Dabar šis priešas negali nu-leisti jokio laivo į Baltijos jū-rą be mūsų sutikimo. Didieji Ladogos ir Peipuso ežerai, Nar-vos sritis, 30 mylių pelkės ir ga-lingos tvirtovės skiria mus nuo jų. Rusija tapo atskirta nuo jūros ir dėkui Dieviui jiems bus nelengva peršokti šį upė-lių kštį.

Dar daugiau. Gustavas Adol-fas suprato ir šiaurinės koloni-zacijos reikšmę. Kreipdamasis į savo bajorus jis kalbėjo:

Eikite į tuos kraštus, pasiim-kite tokius dvarus, kokius tik norite ir kokius galėsite tvar-kyti. Aš duosiu jums privilegi-jas ir laisves, padėsiu jums ir parodysiu visą palankumą, ko-kį tik galėsiu. Ar tai ne didelė laimė iškelti iš šių kraštų ir praplėsti mūsų karalystės ir tėvynės ribas.

Ir šis tikrųjų maždaug per šimtą metų Maskva ne tik ne-drįso šokti per "tą upelį kštį", bet ir susilaukė nuo savo eks-pansijos į šiaurinę Baltijos erdvę, švedija dominavo visoje Baltijos jūros erdvėje, o kai XVII a. vidury Kėdainių sutar-timi buvo jai pavykę sudaryti sąjungos ryšius su Lietuvos di-dikais (Janušo Radvilo), ji ga-lėjo tikėtis praplėsti savo įtakos sferos užnugarį toli į Pie-tus.

Tačiau Gustavo Adolfo tikė-jimas, kad amžiams Rusijos ekspansija į šiaurę bus sulai-kyta, nepasitvirtino. Mat istori-joje iš viso nėra nieko amžino. Ir štai XVIII a. pradžioje Rusijos caras Petras pasiryžo rimtai prakirsti langą į Vaka-rus per Baltijos jūrą. Dar dau-giau. Tose pelkėse, apie kurias kalbėjo Gustavas Adolfas, ir kurios turėjo ginti švedus nuo Maskvos, jis pasiryžo pastatyti miestą. To negana. Tai turėjo būti ne tik uostas Baltijos pa-krastė, bet ir visos rusų impe-rijos sostinė. Pagal 1721 m. Nystado sutartį St. Petersburgui buvo duotas nemažas už-nugaris. Dar 1710 m., Petras Didysis, paėmęs Vilpurį (Vi-borg) miestą ir tvirtovę galėjo pasakyti:

Viborgo miestas pasidavė... Dievo pagalba dabar St. Peters-burgas turi pagalbį, ant kurio gali ramiai išsėdėti.

1809 m. ir visa Suomija pri-jungta prie Rusijos.

Ir taip tęsėsi ligi 1917 m. Nors abi tautos metais įvykusios revoliucijos ėjo tautų laisvės ir apsisprendimo šūkiais, tačiau rusų vadai seno savo žygio į šiaurę nepamiršo. Leninas ir Kolčakas šiuo atveju maža te-siskyrė. Kolčakas revoliucijos ir pilietinio karo metais kalbė-jo: "Istorija niekada man ne-dovano, jei aš atiduosiu tai, ką Petras Didysis laimėjo". Pa-našius žodžius pakartojo Mo-lo-tovas 1940 m. mūsų Krėvei-Mickeviciui. Jis nenorėjo pa-miršti ne tik tai, ką Petras Di-dysis laimėjo, bet ir ką Kata-rina II. Ir kova už Baltijos erdvę vyksta toliau. Jos tikslas — Baltijos jūrą padaryti rusų ež-ru, arba, kaip kartais ir Vaka-rų spaudoje rašoma, Stalino ežeru. Lappu SSR yra tos ko-vos sekantis žygis.

III.

Nors Lietuva toje kovoje dėl Baltijos erdvės niekada nebu-vo labai aktingas narys, tačiau jai niekad negalėjo būti tas pat, kas toje erdvėje viešpa-taus. Šalia savo žvilgsnio į Pie-tus ir į Rytus Lietuva turėjo žvalgytis, kas dedasi šiaurėje ir Vakaruose. Tai buvo per vi-są jos istoriją, tai yra ir šian-dien. Kartais tais klausimais mes domėjomės daugiau, kar-

tais — mažiau. Jau Nepriklau-somybės priesaulyje dr. J. Sliu-pas galvojo apie šiaurės tautų federaciją, į kurią įeity ir Lie-tuva. Vėliau dr. K. Pakštas skelbė Baltoskandijos idėjas. Šiuo metu tos idėjos nėra labai populiarios, gal ir dėlto, kad šve-dų vyriausybė pripažino Pabal-tijo valstybių aneksiją, o da-bartinis švedų užsienio reika-lų ministeris Unden net ta pro-ga pareiškė, kad Pabaltijo val-stybės nebuvo pribrendusios nepriklausomam gyvenimui. Ka-žin ar Lappu SSR projektai neprivers švedus pakeisti šią savo nelaimingą nuomonę.

Kaip ten bebūtų, bet Balti-jos jūra ir jos pakraščiu gyven-tojai sudaro ne tik tam tikrą geografinį vienetą, bet gali su-daryti ir kultūrinį ir politinį. Tai faktas, kurį žmonių jėgos yra per silpnos pakeisti. Tam tikros kultūrinio ir politinio bendradarbiavimo žymės šioje erdvėje galimos susekti per il-gus istorijos amžius. Faktas, kad suomių kalboje yra nema-ža lietuviškų skolinių. Idomu, kad tokie skoliniai paimti techni-kos ir šeimos santykiams at-žymėti. Jau XIX a. pabaigoje garsus danų filosofas W. Thom-sen yra atkreipęs į tai dėmesį. Idomu, kad tie skoliniai pakliu-vo į suomių kalbą technikos išradimais, šeimos santykiams ir kitoms kultūrinėms sąvo-koms pažymėti. Vadinasi, tuo laiku lietuviai neabejotinai bu-vo aukščiau kultūriniai pakilę, kad galėjo savo laimėjimais da-lintis ir su savo kaimynais. Tai pripažįsta šiandien visos rim-tas mokslo. Štai po ranka Londono universiteto knyga WHO ARE THE FINNS, kurią parašė R. E. Burnham. Ten tarp kita ko randame, kad lie-tuvių kultūros įtaka suomiams buvo gili ir pastovi. Ji statoma šalia vokiečių kultūros įtakos. Vėlesniais laikais ir suomių neliko mums skolingi. Dar XIX a. pradžioje suomių valstybinin-kas Arnfelt rašė Lietuvos at-kurusios kunigaikštystės kon-stituciją. O dar vėliau suomių Niemi ir Mikkola domėjosi Lie-tuvos liaudies kūryba. 1949 m. Suomų Mokslo Akademija iš-leido iš prof. J. J. Mikkola rank-raščių leidinį apie lietuvių liau-dies dainas (vokiečių kalba. Parengė Eino Niemnen).

Kultūriniai ir politiniai ry-šiai su Skandinavijos valstybė-mis galbūt buvo dar žymesni ir reikšmingesni.

Užtat ir šiandien, kada Balti-jos erdvėje kas nors atsitinka, mes negalime būti abejingi. Ir tolimųjų lappu arba samojedų reikalai mums įdomūs. Mes ti-kime, kad atskyrimas geležine uždanga pietinio Baltijos pajū-rio nuo šiaurinio ir vakarinio yra tik laikinas. Kai kada nors toji uždanga nukris, Baltijos jūros erdvės politinis ir kultū-rinis bendradarbiavimas turės būti glaudesnis negu bet kada istorijoje.

GERIAUSIS
INSURANCE
IR
REAL ESTATE
Patarnavimas pas
ORMAN & MICHELSON
111-15 JAMAICA AVE.
Richmond Hill 18, N. Y.
Telefonas:
Virginia 9-0842 ir
Virginia 7-4111

PERVEŽIMAS
keleivų, bagažo ir daiktų
mieste ir už-
miesty iki bet
kokio nuo-
tolio
Bagažas paimamas ir pristatomas
iš visų gelež. ir aut. stočių ir uos-
tų.
Skambinti: 6-10 ryto ir 6-10 vak.
Tel. CYpress 9-7879
(neatsiliepus, skambinti
LUDLOW 8-7567)
M. Shulgin Transportation
2063 Anthony Avenue,
New York 57, N. Y.

PERVEŽIMAS
keleivų, bagažo ir daiktų
mieste ir už-
miesty iki bet
kokio nuo-
tolio
Bagažas paimamas ir pristatomas
iš visų gelež. ir aut. stočių ir uos-
tų.
Skambinti: 6-10 ryto ir 6-10 vak.
Tel. CYpress 9-7879
(neatsiliepus, skambinti
LUDLOW 8-7567)
M. Shulgin Transportation
2063 Anthony Avenue,
New York 57, N. Y.

PERVEŽIMAS
keleivų, bagažo ir daiktų
mieste ir už-
miesty iki bet
kokio nuo-
tolio
Bagažas paimamas ir pristatomas
iš visų gelež. ir aut. stočių ir uos-
tų.
Skambinti: 6-10 ryto ir 6-10 vak.
Tel. CYpress 9-7879
(neatsiliepus, skambinti
LUDLOW 8-7567)
M. Shulgin Transportation
2063 Anthony Avenue,
New York 57, N. Y.

SAVE

Latest Declared Interest Rate **2 1/2%** Credited and Compounded Quarterly

On Regular Savings Accounts
Interest starts from the first of every month on sums from \$25. to \$10,000.
Deposits made on or before January 10, April 5, July 10, and October 5 will draw interest from the first of such months if left to the end of a quarterly dividend period

THE Kings County SAVINGS BANK
135 BROADWAY at BEDFORD AVE.
539 Eastern Parkway at Nostrand Avenue
Your Deposits in This Bank Are Fully Insured Up to \$10,000.
Member Federal Deposit Insurance Corporation

Jau 10 metų, kai visi klauso
"LIETUVOS ATSIMINIMŲ"
radijo valandų,
kurios yra transliuojamos į sešadienis, nuo 4.45 iki 5.30 va-
landos iš stoties WEVD (1330 klc. — 5000 W).
Direktorius Jokūbas J. Stukas, 1264 White St., Hillside
N. J. Tel. WAverly 6-3325.

Tel. Virginia 9-3112
PARK FLORIST
Matthew Mažeika
Gėlės pristatomos į bet kurią pasaulio vietą.
8015 JAMAICA AVE., WOODHAVEN 21, N. Y.
(Skersai nuo Haven teatro)

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMA
JUOZAS GINKUS, VEDEJAS
SEŠTADIENIAIS, NUO 2 IKI 3 VAL. PP.
Iš WWRL, 5000 kcl.
495 GRAND STREET, BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: EVERgreen 4-9293

PHILIP BENDER
AVALINĖS KRAUTUVĖ
Mūsų krautuvėje galima gauti batų,
tinkamų visiems keturiems metų sezonams.
Lietuviams ypač gerai žinoma
mūsų avalinės kokybė.
245-247 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.
Telefonas: EV 7-2043

Telefonas: EVERgreen 7-7411
KLEEN KOL COAL CO.
LISAUSKO ANGLIŲ KOMPANIJA
Anglys, Coke ir Aliejus
496 GRAND STREET, BROOKLYN, N. Y.
Gyvenamoji vieta:
65-43 Grand Ave., TWining 4-8087 Maspeth, N. Y.
Telefonuoti po 5 val. vakarais

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
STEPHEN AROMISKIS
(ARMAKAUSKAS)
423 Metropolitan Ave., Brooklyn, N. Y.
Tel. EVERgreen 7-4335 Kopyčia Laidotuvėms

MATHEW P. BALLAS FUNERAL HOME
MATHEW P. BALLAS, ALB. BALTRONAS-BALTON,
Direktorius, Reikalų Vedėjas
660 GRAND STREET, BROOKLYN, N. Y.
Tel. STagg 2-5043 NOTARY PUBLIC

JUOZAS GARŠVA
231 Bedford Avenue, Brooklyn, N. Y.
KOPLYCIA LAIDOTUVĖMS
Telefonas, EVERgreen 8-9770

SHALINS FUNERAL HOME
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
F. W. SHALINS, Jr. J. B. SHALINS
84-02 Jamaica Avenue, Woodhaven, N. Y.
Tel. Virginia 7-4499 Kopyčia Laidotuvėms

ROGERS FUNERAL HOME
P. RADZEVICIUS, Direktorius
Telefonas, STagg 2-4409 NOTARY PUBLIC
Kopyčia Laidotuvėms

Estate of A. J. VALANTIEJUS
V. R. VALANTIEJUS, Mgr.
GENERAL INSURANCE AGENT
54-41 — 72nd Street, Maspeth, L. I., N. Y.
NOTARY PUBLIC. Tel. NEWton 9-4464
Visi šie laidotuvių direktoriai išnuomoja
automobilius įvairiems reikalams

WINTER GARDEN TAVERN, Inc.
VYTAUTAS BELECKAS, savininkas
BARAS, RESTORANAS, DIDELE SALĖ SUSIRINKIMAMS
VESTUVĖMS IR KITOKIOMS PUOTOMS
VISI KVIEČIAMI ATSIKANKYTI
1883 MADISON STREET, BROOKLYN 27, N. Y.
(Prie Forest Ave. stoties) (RIDGEWOOD)
Tel: EV, 2-9586

Fasolino Memorials
Fank Fasolino, Sr., Savininkas
Ernest Fasolino, Būzno vedėjas.
GAUNAMI ĮVAIRIAUSIO STILIAUS PAMINKLAI,
MAUZOLIEJAI IR STATULOS.
Fasolino Memorial firma, kuri stato paminklus, Calvary,
Mt. St. Mary ir visose kitose Long Island kapinėse, Lietu-
viams yra žinoma daugiau, kaip 40 metų.
**Darbas atliekamas artistišškai, sąžini-
gai ir prieinamomis kainomis.**
Pasirinkimas neribotas. Tik reikia aplankyti Fasolino
Memorials paminklų parodas...
DIRBTUVĖ IR PARODA:
79-12 METROPOLITAN AVE., MIDDLE VILLAGE, L. I.
Paminklų paroda:
66-86 80th STREET, MIDDLE VILLAGE, L. I.
CENTRALINIS OFISAS:
66-56 80th STREET, MIDDLE VILLAGE, L. I.
FASOLINO MEMORIALS
(PRIEŠ PAT ŠVENTO JONO KAPŲ VARTUS)
DAvenport 6-1282

ALLIANCE CRYSTAL COCTAIL BAR
Kazys ir Alvinas Buividai
Vienas iš gražiausių kabaretų mieste. Geriausios
rūšies maistas, įvairiausi gėrimai
DU ORKESTRAI, "FLOOR SHOW" IR ŠOKIAI
Vakarais musika prie baro.
80 ST. MARKS PLACE, NEW YORK, N. Y.
(8th St. ir 1st Avenue) GRamercy 7-9765

Telefonas: EVERgreen 4-8934
PARAMOUNT BAR & GRILL
STANLEY MISIUNAS IR SŪNUS EDWARDAS MISIUNAS
SAVININKAI
Lietuviška Užeiga, kur visi myli užėiti.
Pavieniai ir su šeimomis, ir svečiai būsite maloniai aptarnauti
Importuoti konjakai — Užkandžiai — Televizija — Muzika — Sportas
502 GRAND ST., kampas Union Ave. BROOKLYN, N. Y.

Paminklai
JOS. BERMEL INC.
H. H. ALTHOFF, Pres.
PAVYZDŽIAI IR ISTAIGA
PRIEŠAIS NAUJUS VARTUS I ŠV. JONO KAPINES
Kampe Metropolitan ir 8th Street (Dry Harbor Road)
MIDDLE VILLAGE, QUEENS COUNTY, N. Y.
Tel. DAvenport 6-2393 DAvenport 6-2633

WAGNER THEATER
KASDIEN DVI FILMOS VOKIEČIŲ KALBA
PASAULINĖ KRONIKA
JAUKI KINO TEATRO SALĖ
Filmos keičiamos penktadieniais visai savaitėi
110 WYCKOFF AVE., BROOKLYN, N. Y.
Kasa atidaryta 1 val. kasdien. Tel. HE 2-2613
Patogus privažiavimas:
BMT Subway — Canarsie Linija iki DeKalb Ave. Stoties.

CAPPIELLO KRAUTUVĖJE
Galite gauti radijo bei televizijos aparatų, šaldy-
tuvų, skalbimo mašinų, dulkių siurblių, prosų ra-
šomųjų mašinėlių, dūjomis bei aliejumi kurena-
mų krosnių (gas ranges), lovų, stalų ir kitokių na-
mų apyvokos daiktų.
Jau 36 metai, kai Capiello sąžiningai tarnauja visiems
savo klientams.
Visi Brooklyn ir apylinkės lietuviai perka Capiello
krautuvėje.
Capiello krautuvėje gaunamos lietuviškos plokštelės.
CAPPIELLO KRAUTUVĖ
706 GRAND ST., BROOKLYN 11, N. Y.
EVERgreen 8-7848

NAUJAI ATIDARYTAS
JULIUS' RESTAURANT
JULIUS DAUGMAUDIS,
Savininkas
ĮVAIRŲS GERIMAI, PIRMOS RUSIŠS MAISTAS
273 GRAND STREET, BROOKLYN 11, N. Y.
EVERgreen 4-9533.

Lietuviai advokatai
ST. BREDIS, JR.
37 Sheridan Avenue,
BROOKLYN 11, N. Y.
AP 7-7083

WM. J. DRAKE
(DRAGUNAS)
85-03 Wareham Pl.
JAMAICA ESTATES 3, N. Y.
Jamaica 3-7722

ALFRED J. WENTZ
225 S. 4th Street,
BROOKLYN 11, N. Y.
EVERgreen 7-8067

ANTHONY J. WESLAN
(VIZLANSKAS)
16 Court Street,
BROOKLYN, N. Y.
MAIn 5-1260

Anthony Grigalis
KONTRAKTORIUS
(DRAGUNAS)
Namų statybai, taisymai, medžio
darbams, šingeliavimui, stogų
dėgimui, dažymui ir tt.
63-26 53rd Drive,
MASPETH 78, N. Y.
NEWton 9-3215

JOSEPH VASTUNAS
Real Estate & Insurance
Paskolos namams
3225 FULTON STREET
Brooklyn, N. Y.
Ap. 7-2790

JONAS PATASIUS
Žiedai, laikrodžiai, ju tai-
symas, kosmetika ir
religiniai daiktai.
307 GRAND STREET
Brooklyn, N. Y.

ROEBLING SUPPLY Co.
I. FISHMAN
Mes taisome viską, kas priklauso
gaso pečiams. Pardodame naujus
gaso pečius žemomis kainomis.
Patarnavimas garantuotas.
244 ROEBLING STREET,
BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonai: EV 7-5633
UL 5-0083

A. ANDRIUSKEVICIUS
Laikrodininkas
Taisomi laikrodžiai, parduo-
dami laikrodžiai, žiedai,
apyrankiai, auskarai ir t.t.
485 GRAND STREET
Brooklyn 11, N. Y.

DEGTINĖS KRAUTUVĖ
(Ray's Liquor Store)
Didelis įvairių rūšių degtinės
ir vyno pasirinkimas.
Juožas ir Izabelė Misiūnai,
Savininkai
103-55 LEFFERTS BLVD.
RISHMOND HILL, N. Y.
Virginia 3-3544

S. A. Chernoff, M. D.
Kraujo ir Odos ligos
223 SECOND AVENUE,
Room 14
Tel. GR. 7-7697

NAUJA GYDUOLĖ
Alexander's Nauja
Maistinga Gyduolė
yra mišiny iš riešu-
tu, uogu, šaknų ir
lapų ji yra varto-
jama nuo visokių
nervinių ligų ir
nervinių galvos skaudėjimų,
nuo šalčių ir lytiško silpnumo,
greito pavargimo, gera nuo in-
kstų (kidneys) ir dėl visokių
vidurių nesveikimų — išver-
mingas maistas ir stimuliuo-
jantis tonikas. Nežiūrint kokią
liga sirgtumėt, šitame mišiny
yra pastiprinimų. Vartojama
arbatos formoje. Svaras \$8.00,
pusė svaro \$4.00, ketvirtis sva-
ro \$2.00.
Prisunčiam į namus.
ALEXANDER'S CO.
414 WEST BROADWAY,
South Boston 27, Mass.

THOMAS MATAS
REAL ESTATE
81 Fox Street
Waterbury, Conn.

DAvenport 6-0259
RALPH KRUCH
FOTOGRAFAS
65-23 Grand Avenue
Maspeth, N. Y.

Pas mus

Vyt. Bacevičius, pianistas ir kompozitorius, specialaus Senato ir Atstovų Būto aktu, birželio 5 d. pripažintas nuolatiniu New Yorko gyventoju ir tu rimai teisę tapti JAV piliečiu.

Dr. A. Petrika mums praneša, kad jis liepos 4 d. su žmona išvyko atostogų į Kanadą ir Naujosios Anglijos valstybes ir kad jo kabinetas bus uždarytas iki liepos 21 d.

Al. Brazis, Metropolitan operos dainininkas, sutiko būti BALFo vakaus, kuris prasidės šį rudenį New York'e, komiteto pirmininku. Vicepirmininkais išrinkti kun. A. Račkauskas ir Pov. Kubilius, išrinkti L. Dymša, fin. sek. O. Valaitienė ir sek. S. Narkelūnaitė.

Prof. J. Kaminskas, keturias savaites išsijęs Menderių vasarvietėje, šiomis dienomis grįžo į Brooklyną.

Pranas Bručas, artimas Vieniybės bičiulis, šiomis dienomis su žmona Malvina išvyko dvieji savaitės į Chicago. Pranas ir Malvina susituokė prieš keletą savaičių.

Edv. Strazdas, vienybičių Jono ir Stelos Stradų iš Linden, N. J. sūnus, neseniai baigė Brunswick kolegiją.

V. Kalvelis, Vieniybės skaitytojas ir nuosirdus jos bičiulis, nusipirko didelį gražų namą Islip, L. I., kurį jis šiomis dienomis baigia perdirbti ir dviejų butų rezidencija.

Julius Augūnas, Aleksandro ir Stasės Augūnų sūnus, neseniai baigęs aukštusios mokyklos Bostone, liepos 4 d. su savo sužadėtine M. Čiubertaitė lankėsi pas tėvus Bay Shore, L. I.

Dr. J. J. Snieginskis, dantų gydytojas, nuo liepos 16 d. išvyksta atostogų. Darbą pradės rugpjūčio 18 d.

Jonas Giedrys su dukra Anita liepos 13 d. atskrenda iš Chicago aplankyti savo giminių Jono Kruklio, Vieniybės agento. Jie viešės čia 12 dienų.

Petras Tumėnas su žmona išvyko į Detroitą aplankyti savo giminių ūsorių ir praleisti atostogas. Tumėnai yra artimi Vieniybės bičiuliai.

V. Šelnsys ir jo žmona Antose, Vieniybės skaitytojai Kew Gardens, N. Y., buvo sužeisti tuo metu, kai jų automobilis užgavo sunkvežimį.

V. Kalėda, Vieniybės skaitytojas iš Bronx, N. Y., jautėsi laimingas, nes jo žmona Florence šiomis dienomis jam padovanojo pirmagimę dukterį.

B. Čeponis, Vieniybės korespondentas ir atstovas Long Island, šiomis dienomis išvyko dvieji savaitės atostogų, kurių metu jis aplankys kai kuriuos New Yorko valstybės ir Kanados miestus.

Ant. Markevičiūtė, išvyko visai vasarai į Onos Menderienės vasarvietę.

Petras Juknys, Vieniybės ben dradarbis, staiga tapo tėvas, nes jo žmona Kotrina andai jam padovanojo gražią dukterį.

Manhattano Lietuviams

Antroji Amerikos Lietuvių Bendruomenės apylinkė New York'e įsikurs sekmadienį, liepos 13 d. 12 valandą. Ši apylinkė apims visus lietuvių gyvenančius Manhattane ir Bronx'e, Organizacinis susirinkimas įvyks Aušros Vartų parapizės salėje.

Amerikos Lietuvių Bendruomenė nori apjungti visus lietuvių, kuriems rūpi lietuviškos palaikymas ir Lietuvos nepriklausomybės atgavimas. Bendruomenė bus centrinis visos lietuviškos veiklos Amerikoje punktas. Svarbu, kad kiekvienas suaugęs lietuvis įsirašytų į šią patriotišką organizaciją. Prieš kelias savaites sekmingai susiorganizavo Brooklynio lietuvių. Dabar gi, liepos 13 d. bus proga Manhattano ir Bronx'o lietuviams suvažiuoti.

BUSIU ne tik dėkinga, bet ir medžiaginiai atlyginimai tam asmeniui, kuris padės man surasti 3 ar daugiau kambarių butą. Malonėkiti pranešti: Miss L. Mikulskis, 86-40 78th Street, Woodhaven, N. Y.

New Yorkas ir Apylinkė

Joninių laužas ir 100 dolerių BALF'ui

STONY BROOK, L. I., N. Y. — 60 mylių nuo New Yorko į šiaurę Long Island šiauriniame pakraštyje gražiam Stony Brook lietuvių tremtinių globėjos Pranės Lapienės vasarvietėje Stony Brook Lodge BALF 120 skyrus surengė pramogą: koncertą, šokių ir Joninių laužą. Prieš programą, kas norėjo, pajūryje pasimaudė ir saulėje paskaitino.

Programą vedė komp. Alg. Kačanauskas. Dainavo Rozė Mainelytė. Kalbėjo Jonas Valaitis, po k a l b o s dalyviai tuoj sumetė BALF 129-tajam skyrui \$100.00.

Aukojų: po \$10.00 — Pranė Lapienė ir kun. Stanislovas Valiusaitis. \$6.00 paaugojo Grigaliūnas. Po \$5.00 — Nakutavičiai, Brazdžionis, Jr., Grauzinis ir Jonas Valaitis. Po \$3.00 — Povilas Labanauskas, Juozas Tysliava, kun. Jurgis Parancevičius. \$1.50 — Juozukas Tysliavo, Jr., savo santaupas.

Po \$2.00 — Biručiai, Mačiūnai, Kusienė, Labučiai, Sutkevičius, Jonynaitė, Jonaitienė, Galdikienė, Milašienė, Bubnis, Kačanauskas, Ona Valaitienė.

Po \$1.00 — Galminas, Jonynienė, Gedgaudas, Savaitis, Vaivadaitytė, Mainelytė, Bubnienė, Katilienė, Gaigalas, Stankevičienė, Balvočius, V. Tysliavienė.

Temstant sukurtas didelis Joninių laužas. P. Lapienės miškelyje laužui degant laužai padeklamavo savo patriotišką eilę, idealizuodama Lietuvą, jos gamtą, žmonių vargus, priešų prieapaudą. Jadvygos Matulaitienės tautinių šokių grupė pašoko, padainavo ir atvaidino Joninių naktį priitaikintą veikaliuką — šienpūvius.

Degantis laužas sudarė mistišką vaizdą. Šokių, vaidylos, dainininkų dar apšvietė poras

automobilių prožektoriai. Girdėdami jautrius žodžius, melodingas dainas, grakščius šokių, visi žiūgoval buvo sujaukinti.

Visus dalyvius Pr. Lapienė gražiai pavašino. Tai buvo ir iš Prancūzijos atvykusiame menininkui Galdikiui pagerbti pramoga.

Gražu, kad minėdami Jonines, prisimindami gražiuosius lietuvių papročius, tiek senieji lietuvių, tiek naujieji veningai sugeba gražiai pasilinksinti, pasisemti patriotingos dvasios ir — praktiškai nepamiršti lietuvių nelaimingios dalies, likusių tremtyje lietuvių.

Grįžo iš laužo, palikdami ruseniančias žarijas, salėje pašoko ir atsisveikino ir kas sau išsiskirstė, susitardami pasimatyti New York'e vykstančiam didžiuliame BALF vajui rudenį, kuris prasidės spalio mėn. 26 d.

Daug svečių Onos Menderienės ūkyje

Ir šįmet Onos Menderienės vasarvietėje White Sulphur Springs, N. Y. lanko būrį svečių. Vieniybės reporteris Kazys Padėsa, vos grįžęs iš savo sesers (Onos Menderienės) vasarvietės, mums įteikė tų viešųjų svečių sąrašą, kurį čia skelbiame:

Adv. A. Brink su žmona ir sūnum, J. Yota, P. Žilgūdienė, Wm. Anisowicz, Z. Wyshnevsky, M. Liaukus, Sophie Brown, Evelyn Schedel, J. Stira, Paul Brown, Albinas ir Darata Menderiai su sūnum Albinu, Max ir Dennis Schedel, A. Šmagoras, J. Mackevičius, Rokas ir Antanina Paulauskai, O. Norikienė, J. Baliūnas, J. Petniūnas, E. Petniūnienė, Bladas Žilius su šeima, A. Martin, Ch. Martin ir kiti.

Atidarė automobilių taisytuvę Brooklyne

Mūsų naujakuriam progresuoja visose srityse: perka namus, automobilius, veržiasi į biznį, pramonę ir reikia pasakyti, atsisloja ant kojų greičiau, negu anų laikų ateiviai. Šiuo atveju ypač sveikintini du naujakuriai, J. Maldutis ir Z. Zaliauskas, šiomis dienomis atidarė automobilių taisytuvę kuri yra 1506 Myrtle Ave. (tarp Gates Ave. ir Linden St.) Brooklyne. Kodėl jie taip sveikintini? Todėl, kad visame Didžiajame New York'e iki šiol nebuvo nė vieno lietuvių, kuris galėtų pataisyti nelaimės ištiktą automobilį. Jeigu, pavyzdžiui, kolizijoje lietuvių automobilis nukentėjo, jis yra priverstas kreiptis į kitatautį, kuris jį dažnai "išmaudo".

I. Maldučio ir Z. Zaliausko įsteigta taisytuvė (M. and Z. Collision Works), pasirodo, padidėjusią sąvartą turėjo nepaprastai daug darbo. Bet tai buvo kitatautai. Jie patenkinti lietuvių darbo, nes jiedu toje srityje turi didelio patyrimo. Be to, tai sąžiningi ir labai simpatiški vyrai. (Jų dirbvės telefonas Evergreen 6-6438).

Dabar, kai automobiliai važinėja tiek senieji, tiek nauji amerikiečiai, tai šis taisytuvė labai pravers. Tiesa, yra sakoma, kad lietuvių nepastikli savaisiais. Bet tai buvo praeityje. Dabar lietuvių kitokie. Jie nepavydi saviesiems biznį, jie remia juos. Tuo labiau neapsiriks tie, kuriems teks pasinaudoti Maldučio ir Zaliausko paslauga. Tai bus ir geriau ir pigiau.

Baigdamas, turiu dar pasakyti, kad Maldutis su Zaliausku taiso automobilius ne tik tuo atveju, kai jie nukentė kolizijoje, bet ir visais kitais atvejais. Sėkmės jiems šiame biznyje.

PRAMOGOS IR SUSIRINKIMAI

Liepos 13 ir rugsėjo 7 d. Lietuvių Laisvės Parke Lindene, Lietuvos Atsiminimų radijo valanda savo veiklai palaikyti ir tobulinti ruošia du didelius radijo piknikus.

Piknikai prasidės 1 val., programa 5 val. Įžanga 75 c. Piknikai įvyks nežiūrint blogo oro. Bus renkama gražiausioji lietuvių. Meninę programą atliks Rūtos choras.

Liepos 18 d. 8 val. vak. Lietuvių Piliečių Klubo salėje 280 Union Ave., Brooklyne, ruošiamas Dariaus Girėno skridimo sukakties minėjimas. Kalbės Vieniybės redaktorius Juozas Tysliava, inž. Antanas Novickis, adv. S. Briedis, A. Gilman ir kiti. Beto meninę programą atliks Operetės choras. M. Liuberskio vadovaujamas. Įžanga nemokama.

Tautinių Akademijų korporacijų Sambūrio išvažiavimas įvyksta liepos 20 d. pas Pranę Lapienę Stony Brook, L. I.

Dalyvauja visi sambūrio nariai su savo šeimomis, bičiuliais bei pažįstamais.

Išvažiavimas vyksta automobiliais. Sambūrio nariai, turintieji automobilius, paima su savim 3-4 asmenis. Kokius asmenis veža, kiekvienas automobilio savininkas painformuoja sambūrio pirmininką Vyt. Abraitį, 97-08 110 St., Richmond Hill, N. Y.

Išvažiavimas iš ryto tokiu apskaičiavimu, kad Stony Brook visi susirinktų tarp 11 ir 12 val.

Rugpjūčio 3 d. SLA 242 kuopa ruošia išvažiavimą į Stony Brook Lodge.

KRIAUCIŲ PIKNIKAS. Šeštadienį, liepos 26 d., Klasciaus parke, Maspeth, bus metinis vietos lietuvių siuvėjų piknikas. Kaip žinoma, siuvėjų piknikai kasmet būna patys gausiausi. Nėra abejonės, kad ir šįmet siuvėjų piknike bus daug žmonių.

Radijo programa
J. Ginkaus valandėlėje iš WWRL stoties (5000 klc) girdėsite šį šeštadienį nuo 2 iki 3 v. p. p.
J. Ginkus, grįžęs iš Clevelando praneš apie SLA seimo darbus.

J. Stuko valandėlėje iš WEYD stoties (1330 klc) girdėsite šį šeštadienį nuo 4.45 iki 5.30 val.
Įdomų radijo vaidinimą, surežisuotą Alf. Petručio, Dariaus ir Girėno skridimui paminėti.

PARDUODAMA graži 17 akrų farma prie didžiojo kelio New Jersey valstybėje. 7 kambarių gyvenamasis namas ir kiti trobesiai. Kaina \$11,000. Kreiptis į savininką: Isidor Chalkis, RD 1, Princeton, N. J.

PARDUODAMAS labai gražus žemės sklypas ant jūrų kranto Centerport, L. I. Kreiptis Mathew Skoben, East Main St. Huntington, L. I. Telefonas: Huntington 799. (30)

STONY BROOK LODGE PR. LAPIENĖ, Vedėja

Kas mėgsta maudytis jūrų vandenys, žavisi gamta, džiaugiasi jaukia lietuviška atmosfera, kviečiamas į STONY BROOK LODGE, STONY BROOK, LONG ISLAND. Čia ideali vieta įvairiems pobūviams bei piknikams.

Kambarius atostogoms ir dienas įvairioms išvykoms prašome rezervuoti raštu, adresuojant: Mrs. Lape, Stony Brook, L. I., N. Y. Telefonas Stony Brook 586.

Susisiekimas automobiliais 25 arba 25 A keliu, arba iš Jamaica stoties Long Island traukiniu į Stony Brook. Stotyje svečius pasitinka vasarvietės mašinos.

GEORGE RACHUN

RESTORANAS IR BARAS
MORGAN AVE. IR HARRISON PL., BRROKLYN, N. Y.
Tel. HY 7-9758.

The DRIFTWOOD BAR AND GRILL

Žuvies maistas ir gėrimai. Vienas seniausių barų New York'e.
254 Water St. Tarpe Peck Slip St. ir Beackman St.
New York City, N. Y. Tel. WORTH 2-8551.

LATVĒ ADVOKATĒ

DR. JUR. SOPHIE BERZINS

Praktikavo Baltijos valstybėse, Vokietijoje ir dabar — Amerikoje. Taip pat padeda lietuviams, reikalingiems teisinių patarimų.
245 LENOX RD., BROOKLYN 26, N. Y.
ULSter 5-4938

MIČIULIO RŪBŲ KRAUTUVĖJE

Jūs galite gauti paltų ir siūtų žemesnėmis kainomis, negu bet kurioje New Yorko krautuvėje. Bet, svarbiausia, jūs čia turite tą patį, šimto procentų vilnos ir pirmos rūšies darbo drabužių pasirinkimą. Nueikite persitikrinti!

E. P. MITCHELL CO.

Manufactures of
FINE CLOTHES FOR MEN

1245 BROADWAY BROOKLYN 21, N. Y.
GL 5-2246

(Green Ave. kampas, pirmame aukšte, vienas blokas nuo Gates Ave. stoties, važiuojant Broadway BMT linija).

86-TH ST. CASINO TEATRAS

210 East 86th Street

Tel.: REgent 4-0257
BUtterfield 8-0561

Nuo liepos 11 iki 17 d.

"HEIMAT"

"DER MAULKORB"

NAUJAUSIA SAVAITES APŽVALGA.

AUTOMOBILIŲ SAVININKAMS

Nenusiminkite, jeigu jūsų mašina, patekusi į nelaimę, bus aplamdyta ar kitaip nukentėjusi.

Tokiais atvejais mes siūlome tuojau pasinaudoti mūsų sąžiningu patarnavimu ir dideliu patyrimu tame darbe.

COMPLETE AUTO PAINTING. DUCO REFINISHING

M and Z COLLISION WORKS

J. MALDUTIS IR Z. ZALIAUSKAS

1506 Myrtle Ave. Brooklyn 27, N. Y.

(Tarp Gates Ave. ir Linden St.)

EVERgreen 6-6438

Niekur nerasite tokios smagios vietos atostogoms kaip

MENDERIŲ VASARVIETĖ

Šviežias ir gardžias pagamintas maistas, sveikas kalnų oras ir gražūs vaizdai.

Busai į Liberty eina iš New Yorko, Newarko ir kitų vietų.

Atvykę į Liberty, prašoma paskambinti.

ONA MENDERIENE

WHITE SULPHUR SPRINGS, N. Y.

Tel. Liberty 520 M 2

LEONA'S BAR & RESTAURANT

LEONA IR JUOZAS PETRAICIAI, Sav.

341 Grand Street,

Brooklyn 11, N. Y.

EVERgreen 4-9414

Pasinaudokite šia proga

DABAR jums siūloma tikrai žemomis kainomis įvairiausių baldų — stalų, kedžių, spintų, sofų, lovų, matracų ir t. t.

PATS DIDŽIAUSIAS PASIRINKIMAS

Mūsų biznis yra seniai įkurtas ir todėl jis savo rūpestingu patarnavimu gerai žinomas visiems Brooklyno lietuviams. KREIPKITES DABAR.

FURMAT CO. Inc.

(Prieš Republic teatrą)

445 Grand Street,

Brooklyn, N. Y.

EVERgreen 4-1530

ALBERTS BALDŲ KRAUTUVĖ

ALBERT ELICE, Sav.

Isteigta 1920 m.

Didžiausias įvairių baldų išpardavimas Miegamųjų ir gyvenamųjų kambarių baldai. Valgomųjų kambarių baldai ir kiti raskandai.

DABAR NUPIGINTA NUO 20% IKI 30%

Geros rūšys. Prieinamos kainos. Pilnas patarnavimas.

246-48-50-52-54-56 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.

Telefonas EV. 7-4967

STEAMBOAT INN

ALMA KASMOCIUS, Vedėja

ĮVAIRŲS GĖRIMAI, PIRMOS RŪŠIES MAISTAS

Salė šokiams, susirinkimams, vestuvėms ir kitokiems pobūviams.

Didelis ir gražus daržas piknikams bei išvažiavimams.

89-91 Steamboat Rd., Great Neck, L. I.

TELEFONAI:

Great Neck 2-1546

(Biznio)

Great Neck 2-3389

(Rez.)